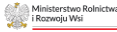

MATERIAŁ SZKOLENIOWY
do wykorzystania przez wykładowców
na potrzeby prowadzenia szkoleń dla rolników
z tematu

Ekoschemat – Dobrostan zwierząt

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
Interwencja 14.1 Doskonalenie zawodowe rolników
– moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników

Opracowanie przygotowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ekoschematy

Ekoschematy są dużym, nowym prośrodowiskowym rodzajem płatności bezpośrednich. Są one obowiązkowe dla państwa członkowskiego, ale dobrowolne dla rolnika. Budżet przeznaczony na ekoschematy stanowi minimum 25% kwoty płatności bezpośrednich/rok. Ekoschematy są to roczne, płatne praktyki, dostosowane do warunków i potrzeb krajowych, ale poddane ocenie przez Komisję Europejską pod kątem realizacji celów środowiskowych i klimatycznych nowej WPR – ochrony zasobów gleby, wód, klimatu, dobrostanu zwierząt, różnorodności biologicznej w produkcji rolnej. W Polsce ekoschematy zostały tak zaprojektowane, żeby promować praktyki proproducyjne, które przekładają się na dochody rolnicze poprzez zwiększenie żyzności gleby, racjonalne nawożenie, poprawę jakości plonów.

W ramach PS WPR wprowadzono łącznie 5 ekoschematów obszarowych i ekoschemat Dobrostan zwierząt. Dobrostan zwierząt jest integralną częścią nowej strategii Unii Europejskiej (UE) nazwanej „Od pola do stołu”, której celem jest uczynienie rolnictwa bardziej zrównoważonym dzięki zintegrowanej polityce żywnościowej obejmującej cały łańcuch dostaw. W dzisiejszych czasach europejscy konsumenci nie postrzegają hodowli zwierząt jedynie jako sposobu produkcji żywności, lecz także w kontekście innych kluczowych celów społecznych, związanych z jej bezpieczeństwem i jakością, ochroną środowiska oraz etycznym traktowaniem zwierząt.

Cel Ekoschematu – Dobrostan zwierząt

Cel ekoschematu – Dobrostan zwierząt
Zachęcenie rolników do stosowania podwyższonych warunków dobrostanu zwierząt wykraczających ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa^{1,2} oraz powszechnie stosowane praktyki.
Cel płatności – Dobrostan zwierząt
Rekompensata dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

Zwierzęta gospodarskie objęte interwencją:

- świnię (loch i tuczniki),
- bydło (krowy mleczne, krowy mamki, opasy),
- owce,
- kury nioski,
- kurczęta brojlery,
- indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa,
- konie,
- kozy.

1 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 lutego 2020 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. nr 344, z późn. zm.).
2 Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2010 r., poz. 1966)

Dobrostan zwierząt

Najważniejsze przepisy prawne UE i krajowe

- Ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 1530)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 797 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2010 r., poz. 1966).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2022 r., z późn. zm.).
- Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2023, poz. 1580).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie dokonywania zgłoszeń, składania wniosków lub przekazywania informacji do komputerowej bazy danych (Dz. U. 2023r., z późn.zm)

Dobrostan zwierząt

Warianty i praktyki w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt

• Wariant Dobrostan loch

PRAKTYKI:

- zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- utrzymywanie na ściółce,
- późniejsze odsadzanie prosiąt
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu „systemem QAFP”- „Kulinarne mięso wieprzowe” – **oczekuje na akceptację przez KE.**

• Wariant Dobrostan tuczników

PRAKTYKI:

- zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- utrzymywanie na ściółce,
- utrzymywanie w cyklu zamkniętym
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu „systemem QAFP”- „Kulinarne mięso wieprzowe” – **oczekuje na akceptację przez KE.**

• Wariant Dobrostan krów mlecznych

PRAKTYKI:

- zapewnienie wypasu,
- zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- utrzymywanie na ściółce,
- zapewnienie wybiegu,
- późniejsze odsadzanie cieląt

Dobrostan zwierząt

Warianty i praktyki w ramach ekoschemat Dobrostan zwierząt

- **Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach**
PRAKTYKI:
 - zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
 - zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
 - utrzymywanie na ściółce,
 - zapewnienie wybiegu,
 - zapewnienie wypasu- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP - **oczekuje na akceptację przez KE.**
- **Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym**
PRAKTYKI:
 - zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa
 - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP - **oczekuje na akceptację przez KE.**
- **Wariant Dobrostan opasów**
PRAKTYKI:
 - zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
 - zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
 - utrzymywanie na ściółce,
 - zapewnienie wybiegu,
 - zapewnienie wypasu- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP - **oczekuje na akceptację przez KE.**

Warianty i praktyki w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt

- **Wariant Dobrostan owiec**
- **Wariant Dobrostan kur niosek**
- **Wariant Dobrostan kurcząt brojlerów**
PRAKTYKI:
 - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu „systemem QAFF”- „Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka”- **oczekuje na akceptację przez KE.**
- **Wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa**
PRAKTYKI:
 - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu „systemem QAFF”- „Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka”- **oczekuje na akceptację przez KE.**
- **Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach**
- **Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym**
- **Wariant Dobrostan kóz**

Ekoschemat – Dobrostan zwierząt

- SYSTEM PUNKTOWY
- Lochy
 - Tuczniaki
 - Krowy mleczne
 - Krowy mamki
 - Opasy

System punktowy, polega na możliwości wyboru z katalogu poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt (zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach, utrzymywanie na ściółce, późniejsze odsadzenie młodych od matki, zapewnienie wybiegu, zapewnienie wypasu, utrzymywanie w cyklu zamkniętym, utrzymywanie zgodnie ze specyfiką i standardami systemów jakości QAFF/QMP- **oczekuje na akceptację przez KE.**) – praktyk możliwych do realizacji w danym gospodarstwie.
W przypadku loch i tuczników praktykami warunkującymi realizację ekoschematu Dobrostan zwierząt – warianty Dobrostan loch i Dobrostan tuczników są praktyki polegające na zapewnieniu lochom lub tuczniakom zwiększonej co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach. Jedynie w przypadku realizacji ww. praktyki możliwe jest otrzymanie płatności za realizację dodatkowych praktyk, takich jak: utrzymywanie na ściółce, późniejsze odsadzenie prosiąt od loch lub utrzymywanie tuczników w cyklu zamkniętym.

Ekoschemat – Dobrostan zwierząt

SYSTEM PAKIETOWY

- Owce
- Kury nioski
- Kurczęta brojlery
- Indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa
- Konie
- Kozy

W przypadku pozostałych gatunków zastosowanie ma **system pakietowy** polegający na zastosowaniu pakietu obowiązkowych praktyk dla danej grupy zwierząt w zakresie poprawy dobrostanu.
W przypadku realizacji wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów oraz Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa wprowadzono dobrowolną praktykę utrzymywania tych zwierząt zgodnie ze specyfiką i standardami systemów jakości QAFP- **oczekuje na akceptację przez KE.**

Dobrostan zwierząt 10

Warunki kwalifikowalności do
ekoschematu - Dobrostan
zwierząt

Dobrostan zwierząt 11

Warunki kwalifikowalności Ekoschematu - Dobrostan
zwierząt

- Beneficjent : Rolnik aktywny zawodowo.
- Beneficjent jest posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą.
- Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, jest nie mniejszy niż 1,00 ha albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt, minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 200,00 euro.
- Posiadanie odpowiedniej siedziby stada zarejestrowanej zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (jeśli dotyczy), a w przypadku drobiu – numer zakładu drobiu.
- Zwierzęta objęte wymogami są oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (jeśli dotyczy)*.
- Wszystkie lochy w gospodarstwie rolnym są indywidualnie oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt – w przypadku dobrostanu loch**.

[*] Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. z 2022 r., z późn. zm.)
[**] Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2023 r. w sprawie sposobu oznakowania loch kończących zawierającymi indywidualne numery identyfikacyjne loch (Dz.U. z 2023 r., poz. 567)

Dobrostan zwierząt 12

Warunki kwalifikowalności
Ekoschematu - Dobrostan zwierząt

- Posiadanie numeru zakładu drobiu
- Podmioty utrzymujące kurczęta brojlery i indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa są zarejestrowane zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
- Minimalna liczba posiadanych w gospodarstwie stanowisk zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami:
 - w przypadku kur niosek — 350,
 - w przypadku kurcząt brojlerów — 500,
 - w przypadku indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa — 100.
- Do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach, pochodzące z obszarów parku narodowego albo parku krajobrazowego.

Dobrostan zwierząt

13

Warunki kwalifikowalności
Ekoschematu - Dobrostan zwierząt

- Do ekoschematu Dobrostan zwierząt kwalifikuje się rolnik, który posiada na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej:
- co najmniej jedną oznakowaną zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz zarejestrowaną w komputerowej bazie danych:
 - lochę, która jest oznakowana kolczykiem z indywidualnym numerem identyfikacyjnym lochy zgodnie z tymi przepisami w przypadku praktyk w ramach wariantu Dobrostan loch,
 - krowę – w przypadku praktyk w ramach wariantu Dobrostan krów mlecznych, Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach, Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym
 - co najmniej 2 konie dorosłe w wieku co najmniej 24. miesięcy zarejestrowane w komputerowej bazie danych lub klacz zarejestrowaną w komputerowej bazie danych ze źrebięciem zgłoszonym do komputerowej bazy danych w wieku do ukończenia 12. miesiąca życia;

Dobrostan zwierząt

14

Warunki kwalifikowalności
Ekoschematu - Dobrostan zwierząt

- W ramach dobrostanu tuczników - do płatności kwalifikują się tuczniki pochodzące od loch utrzymywanych w gospodarstwach realizujących interwencję dotyczącą dobrostanu loch lub tuczniki pochodzące od loch utrzymywanych w siedzibie stada położonej nie dalej niż 50 km (w linii prostej) od siedziby stada, w której będą utrzymywane tuczniki, w odniesieniu do których realizowany jest dobrostan tuczników.
- W ramach dobrostanu bydła opasowego - do płatności kwalifikuje się bydło opasowe w wieku od ukończenia 4 miesiąca życia do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie w tym okresie, co najmniej przez 120 dni - w przypadku opasów, które nie pochodzą od krów mamek objętych interwencją.
- W ramach dobrostanu bydła opasowego - do płatności kwalifikuje się bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg (przyjmuje się, że wagę 300 kg opas osiąga w wieku 8 miesięcy) do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie, w tym okresie, co najmniej przez 120 dni - w przypadku opasów, które pochodzą od krów mamek objętych interwencją.

W przypadku gospodarstw, w których prowadzi się cykl zamkniętych świń, a rolnik realizuje jednocześnie dobrostan loch i dobrostan tuczników – możliwe jest otrzymanie dodatkowej płatności do tucznika kwalifikującego się do płatności w ramach dobrostanu tuczników i urodzonego w tym gospodarstwie.

Dobrostan zwierząt

15

System uproszczony dla rolników ekologicznych

Zwierzęta **utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego**, co zostało potwierdzone przez jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym, mogą kwalifikować się do płatności dobrostanowych na uproszczonych zasadach o ile utrzymywane są w systemie, którego dotyczy dana płatność dobrostanowa (odpowiednio pomieszczenia/budynki/system otwarty). Rolnik w systemie rolnictwa ekologicznego jest zobowiązany do przestrzegania podstawowych wymogów obowiązujących beneficjenta.

Ponadto:

- * Wszystkie zwierzęta danej kategorii w gospodarstwie rolnym są utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego;
- * Zwierzęta utrzymywane są bez użycia (w przypadku wypadku kłótny między innymi dotyczy wapnia);
- * W ramach doboru roku niosek - wszystkie lochy w gospodarstwie rolnym są indywidualnie oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt*;
- * W ramach doboru roku niosek – ptakom nie są przynajmniej dżioły w gospodarstwie.
- * W ramach doboru roku zwiększona powierzchnia bytowa - poza okresem pastwiskowym zwierzętom zapewnił jest dostęp do powierzchni zewnętrznych lub bieżących.
- * W ramach doboru roku kł - zwierzętom poza okresem pastwiskowym zapewnił jest dostęp do wybiegu.

Uproszczone zasady polegają na braku konieczności posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt, braku konieczności spełnienia wymagań poniższych praktyk/wariantów oraz rejestru/oświadczenia wypasu w przypadku krów mlecznych. Uznaje się, że utrzymywanie zwierząt w systemie rolnictwa ekologicznego jest ekwiwalentne/równoważne do wymagań ekoschematu Dobrostan zwierząt w tym zakresie.

(*) Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. z 2022 r. z późn. zm.)

(*) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu oznakowania łoch koczylkami z indywidualnym numerem identyfikacyjnym łoch (Dz.U. 2023 poz. 567)

(**) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U.2020.0.1421 oraz z 2022 r. poz.1570)

System uproszczony dla rolników ekologicznych

W odniesieniu do **dobrostanu loch, tuczników, krów mamek i opasów** możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu – Dobrostan zwierząt dotyczy jedynie praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach zwiększonej o co najmniej 20%.

W przypadku **dobrostanu krów mlecznych** możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu – Dobrostan zwierząt dotyczy praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach zwiększonej o co najmniej 20% lub praktyki dotyczącej wypasu.

W przypadku **dobrostanu krów mamek** utrzymywanych w systemie otwartym możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu – Dobrostan zwierząt dotyczy zapewnieniu zwierzętom zewnętrznej powierzchni bytowej zwiększonej o co najmniej 20%.

W przypadku gospodarstw, w których prowadzi się **cykl zamknięty chowu świń**, a rolnik realizuje jednocześnie **dobrostan loch i dobrostan tuczników** – możliwe jest otrzymanie dodatkowej płatności do tucznika kwalifikującego się do płatności w ramach dobrostanu tuczników i urodzonego w tym gospodarstwie.

W przypadku, gdy rolnik zainteresowany jest płatnościami w zakresie pozostałych praktyk w odniesieniu do tych gatunków – realizuje je na zasadach ogólnych.

Możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu – Dobrostan zwierząt dotyczy pozostałych wariantów, a w przypadku dobrostanu kurcząt brojlerów i dobrostanu indyków z przeznaczeniem do produkcji mięsa, z wyłączeniem systemów jakości QAFP.

Płatności dobrostanowe do zwierząt gatunków/grup objętych interwencją, które są utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego przyznawane są tak, jak w przypadku pozostałych zwierząt tzn. w odniesieniu do świń i bydła – w systemie punktowym, a w odniesieniu do pozostałych gatunków – w systemie pakietowym.

Wymagania wspólne w ekoschemacie – Dobrostan zwierząt

- Rolnik ubiegający się o płatność dostratową posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.
- Wymogi odnoszące się do danych gatunku/danej grupy zwierząt dotyczą wszystkich zwierząt tego gatunku/tej grupy utrzymywanych w gospodarstwie rolnym.
- Okres realizacji wymogów – rolnik co do zasady przestrzega wymogów w ramach wariantów/praktyk podwyższających poziom dostratową zwierząt o dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dostratowej w ramach danego wariantu lub danej praktyki podwyższającej poziom dostratową zwierząt do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złoży wniosek o przyznanie płatności dostratowej w ramach danego wariantu lub danej praktyki podwyższającej poziom dostratową zwierząt w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku, od dnia 1 kwietnia roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dostratowej do dnia 30 września tego roku. Okres pastwiskowy trwa od 1 kwietnia niezależnie od dnia złożenia wniosku.

Wymagania wspólne w ekoschemacie – Dobrostan zwierząt

- w przypadku realizacji praktyk lub wymogów dotyczących zapewnienia wypasu lub wybiegu bierze się pod uwagę stan fizjologiczny zwierząt oraz niekorzystne zjawiska pogodowe.
- Rolnik posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt opracowany we współpracy z doradcą rolniczym (w przypadku bydła nie dotyczy praktyk polegających na zapewnieniu wypasu, wybiegu, ściółki, a także późniejszego odsadzania cieląt w odniesieniu do krów mlecznych). Obowiązek posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.
- Rolnik realizujący ekoschemat - Dobrostan zwierząt zobowiązany jest, do jednorazowego odbycia szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków do dnia 14 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej. Szkolenie jest bezpłatne dla rolnika, prowadzone przez jednostki doradztwa rolniczego. Szkolenie będzie dostępne dla rolnika w 3 formach do wyboru: 1) ekranowej, 2) webinarium, 3) stacjonarnie. Szkolenie kończy się zaświadczeniem, które rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- w przypadku dobrostanu świni, aby przeciwdziałać wzajemnemu obgryzaniu ogonów i ograniczyć potrzebę ich przycinania, świniom zapewnienia się stały dostęp do wystarczającej dla danej grupy technologicznej zwierząt (loch lub tuczników), ilości materiałów wzbogacających lub przedmiotów absorbujących ich uwagę, dzięki którym zwierzęta te zaspokajają potrzebę poznawania otoczenia i poszukiwania paszy. Materiały lub przedmioty powinny być bezpieczne oraz powinny być jadalne lub nadawać się do żucia, lub na dawać się do badania lub do manipulacji.

Wymagania w ramach wariantu gatunków/grup zwierząt w systemie punktowym

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan loch

- Locha** – samica z gatunku świnia (Sus scrofa) po pierwszym wyproszeniu
- Loszka** – samica z gatunku świnia (Sus scrofa) od osiągnięcia dojrzałości płciowej do pierwszego wyproszenia
- Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu rolnik posiada co najmniej jedną lochę indywidualnie oznakowaną i zgłoszoną do IRZ Plus.
 - Wszystkie lochy w gospodarstwie rolnym są indywidualnie oznakowane i zgłoszone w IRZ Plus.
 - Lochy nie są utrzymywane w systemie jarzmowym; dopuszcza się jednak utrzymywanie loch w jarzmie w okresie okołoporodowym nie dłużej niż przez 14 dni
 - Rolnik, który chce realizować wariant Dobrostan loch zobowiązany jest do realizacji jednej z dwóch praktyk (zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach albo zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach) warunkujących możliwość realizacji praktyk dodatkowych (utrzymywanie na ściółce, późniejsze odsadzanie prosiąt - prosięta odsadza się od loch nie wcześniej niż w 35. dniu od dnia ich urodzenia, utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP- oczekuje na akceptację przez KE.)

Wymagania szczegółowe - Dobrostan loch

- Praktyka warunkująca realizację ekoschematu:
- **zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach** – zapewnienie zwiększonej powierzchni lochom zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni
- albo
- **zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach** - zapewnienie zwiększonej powierzchni lochom zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni;
- Praktyki dodatkowe:
- **utrzymywanie na ściółce** – zapewnienie lochom utrzymywanie na ściółce ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek loch;
 - **późniejsze odsadzanie prosiąt** - prosięta odsadza się od loch nie wcześniej niż w 35. dniu od dnia ich urodzenia.
 - **utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP** - **oczekuje na akceptację przez KE.**

Dobrostan loch - zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

LOCHY			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	<div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa</div> <div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa</div>
1.	Powierzchnia koca. Dla loch w okresie porodu i odchowu prosiąt stających	co najmniej 3,5 m ²	co najmniej 4,2 m ² co najmniej 5,25 m ²
2.	Powierzchnia koca w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania grupowo:		
	Loch	co najmniej 2,25 m ² , przy czym w przypadku loch prośnych, co najmniej 1,3m ² , powierzchnia koca powinna stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża –otwory odpływowe	co najmniej 2,7 m ² , przy czym w przypadku loch prośnych, co najmniej 1,3m ² , powierzchnia koca powinna stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża –otwory odpływowe
	Łoszek po pokryciu	co najmniej 1,64 m ² , przy czym w przypadku loch prośnych, co najmniej 0,95 m ² , powierzchnia koca powinna stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża –otwory odpływowe	co najmniej 3,4m ² przy czym w przypadku loch prośnych, co najmniej 1,3 m ² powierzchnia koca powinna stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża –otwory odpływowe

Dobrostan loch - zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

LOCHY			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	<div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa</div> <div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa</div>
3.	Loch	- do 5 sztuk –powinna być zwiększona o 10%**, - powyżej 39 sztuk –może być mniejsza o 10%**	- do 5 sztuk – powinna być zwiększona o 10%** tj. 3m ² , - powyżej 39 sztuk – może być mniejsza o 10%** tj. 2,4m ²
	Łoszek po pokryciu	- do 5 sztuk –powinna być zwiększona o 10%**, - powyżej 39 sztuk –może być mniejsza o 10%**	- do 5 sztuk – powinna być zwiększona o 10%** tj. 2,2m ² , - powyżej 39 sztuk – może być mniejsza o 10%** tj. 1,8m ²
	Powierzchnia koca w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania pojedynczo:	co najmniej	
4.	Lochi(***)	- długość-długość zwiercia powiększona o 0,3 m, nie mniej jednak niż 2m, - szerokość 0,6 m	co najmniej 2,7 m ² co najmniej 3,4 m ²

[*]Przepisy dyrektywy MRLW z dnia 15 lutego 2002r., w sprawie wymagań i sposobu przygotowania przy utrzymywaniu gromadzkich zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 36, poz. 344, z późn. zm.)

[**] W wartości do wartości wskazanych w pkt 2.

[***] dotyczy gospodarstw utrzymujących mniej niż 10 loch lub lozek dla 4 tygodnia przed przewidzianym terminem proszenia

Wariant Dobrostan loch – dokumentacja

- Plan poprawy dobrostanu zwierząt – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego (dotyczy praktyk: zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach oraz zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach)
- Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- rejestr sposobu utrzymywania loch w okresie okoloporodowym, jeżeli lochy są utrzymywane w systemie jarzmowym nie dłużej niż przez 14 dni - składany za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej
- rejestr terminów odsadzenia prosiąt - składany za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od 15 do 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej
- zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku - przesłane z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR do dnia 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej
- oświadczenie o zapewnieniu świnom objętym wymogami praktyki utrzymywania na ściółce – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

Dobrostan zwierząt

25

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan tuczników

Tucznik - zwierzę z gatunku świnia (Sus scrofa), przeznaczone do tuczu, bez względu na płeć, od ukończenia 10. tygodnia życia do dnia uboju.

Warchlak - zwierzę z gatunku świnia (Sus scrofa), od odsadzenia do ukończenia 10. tygodnia życia.

- Do płatności dobrostanowej kwalifikują się tuczniki pochodzące od loch objętych wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan loch lub tuczniki pochodzące od loch utrzymywanych w siedzibie stada położonej nie dalej niż 50 km w linii prostej od siedziby stada, w której są utrzymywane tuczniki, w odniesieniu do których realizowany jest wariant Dobrostan tuczników.
- Płatność nie jest przyznawana do tuczników poddanych ubojowi w okresie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności (okres karencji) – w przypadku gdy rolnik nie otrzymał płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan tuczników w poprzednim roku.
- Rolnik, który chce realizować wariant Dobrostan tuczników zobowiązany jest do realizacji jednej z dwóch praktyk (zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach albo zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach) warunkujących możliwość realizacji praktyk dodatkowych (utrzymywanie na ściółce, utrzymywanie w cyklu zamkniętym, utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFF - oczekuje na akceptację przez KE.)

Dobrostan zwierząt

26

Wymagania szczegółowe - Dobrostan tuczników

Praktyka warunkująca realizację ekoschematu:

- zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach – zapewnienie zwiększonej powierzchni tucznikom zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni (tabela na kolejnym slajdzie)
- zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach - zapewnienie zwiększonej powierzchni tucznikom zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni (tabela na kolejnym slajdzie).

Praktyki dodatkowe:

- utrzymywanie na ściółce - zapewnienie tucznikom utrzymywanie na ściółce ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierząt.
- utrzymywanie w cyklu zamkniętym - w przypadku gospodarstw, w których prowadzi się cykl zamknięty świń, a rolnik realizuje jednocześnie dobrostan loch i dobrostan tuczników – możliwe jest otrzymanie dodatkowej płatności do tucznika kwalifikującego się do płatności w ramach dobrostanu tuczników i urodzonego w tym gospodarstwie.
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFF - oczekuje na akceptację przez KE.

Dobrostan zwierząt

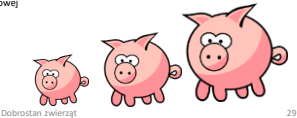
27

Dobrostan tuczników - zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

TU CZNIKI				
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa
1.	Powierzchnia kojca w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania grupowego dla warchlaków i tuczników o masie ciała, co najmniej:			
	• do 10 kg	• 0,15 m²	• 0,18 m²	• 0,23 m²
	• powyżej 10 do 20 kg	• 0,2 m²	• 0,24 m²	• 0,3 m²
	• powyżej 20 do 30 kg	• 0,3 m²	• 0,36 m²	• 0,45 m²
	• powyżej 30 do 50 kg	• 0,4 m²	• 0,48 m²	• 0,6 m²
	• powyżej 50 do 85 kg	• 0,55 m²	• 0,66 m²	• 0,83 m²
	• powyżej 85 do 110 kg	• 0,65 m²	• 0,78 m²	• 0,98 m²
	• powyżej 110 kg	• 1 m²	• 1,2 m²	• 1,5 m²
*) Rozporządzenie UE nr 609 z dnia 13 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 345, z późn. zm.)				

Wariant Dobrostan tuczników – dokumentacja

- Plan poprawy dobrostanu – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego (dotyczy praktyk: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach albo zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach)
- albo
- Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku, w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku - przesłane z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR do dnia 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej
- albo
- oświadczenie o zapewnieniu świnom objętym wymogami praktyki utrzymywania na ściółce –rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan krów mlecznych

Krowa mleczna - samica bydła domowego (Bos taurus) typu użytkowego mlecznego lub typu użytkowego kombinowanego o mlecznym kierunku jej użytkowania, której wiek przekracza 24 miesiące.

- Cielę – zwierzę z gatunku bydło domowe (Bos taurus), bez względu na płeć, do ukończenia 6. miesiąca życia;
- Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej rolnik posiada co najmniej jedną krowę mleczną.
 - Wymogami wariantu objęte są wszystkie krowy mleczne w gospodarstwie.
 - Rolnik zgłasza w IRZ Plus mleczny typ użytkowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mleczny kierunek jej użytkowania. Zgłoszeń tych rolnik dokonuje przed upływem 15 lipca roku, w którym złożył wniosek, a w przypadku krów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy tymi wymogami

Wymagania szczegółowe - Dobrostan krów mlecznych

Praktyka :

- **zapewnienie wypasu** – zapewnienie w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkim krowom mlecznym utrzymywanym w gospodarstwie (we wszystkich siedziach stad) wypasu co najmniej przez 120 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie), bez uwięzi, na gruntach wskazanych przez beneficjenta we wniosku o przyznanie płatności,
- **zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach** – zapewnienie zwiększonej powierzchni krowom mlecznym utrzymywanym bez uwięzi
- **zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach** - zapewnienie zwiększonej powierzchni krowom mlecznym utrzymywanym bez uwięzi
- **utrzymywanie na ściółce** – zapewnienie krowom mlecznym utrzymywanie na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielanie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek krów mlecznych;
- **zapewnienie wybiegu** – zapewnienie krowom mlecznym wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok (praktykę wybiegu w okresie pastwiskowym uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w okresie pastwiskowym rolnik realizuje praktykę wypasu przez co najmniej 8 godzin dziennie) bez uwięzi,
- **późniejsze odsadanie cieląt** - cielęta odsadza się od krowy mlecznej nie wcześniej niż w 5. dniu od dnia ich urodzenia.

Rolnik utrzymujący bydło na uwięzi w pomieszczeniu/budynku nie może realizować praktyk polegających na zapewnieniu zwiększonej powierzchni bytowej o 20% lub o 50%, natomiast może realizować praktyki w zakresie zapewnienia wypasu, wybiegu, ściółki oraz późniejszego odsadania cieląt.

Dobrostan krów mlecznych - zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

KROWY MLECZNE			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchni bytowej
1.	W systemie wolnostanowiskowym z wydzielonymi legowiskami: <ul style="list-style-type: none">• wymiary wydzielonego legowiska• powierzchnia odpasowo – ruchowa	długość – co najmniej 2,1 m szerokość – co najmniej 1,1 m	długość – co najmniej 2,1 m szerokość – co najmniej 1,1 m
2.	Powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę w systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk na ściółce	co najmniej 4,5 m²	co najmniej 5,4 m²

(*) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2020r., w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2020, poz. 1986)

Wariant Dobrostan krów mlecznych - dokumentacja

- **Rejestr wypasu krów mlecznych** albo **oświadczenie o zapewnieniu wypasu krowom mlecznym** – rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR, w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie
 - **Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego (dotyczy praktyk: zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach oraz zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach)
- albo
- **Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- albo
- **zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku** - przesłane z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR do dnia 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej
- albo
- **oświadczenie o zapewnieniu krowom mlecznym utrzymywania na ściółce** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

Wariant Dobrostan krów mlecznych - dokumentacja

- **Rejestr wybiegu krów mlecznych** albo **oświadczenie o zapewnieniu wybiegu krowom mlecznym** - rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie.
- **Rejestru terminów odsadzenia cieląt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR w sposób określony w przepisach o ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

Krowa mamka - samica bydła domowego (Bos taurus) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku jej użytkowania, mająca powyżej 24 miesięcy życia.

- Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej rolnik posiada co najmniej jedną krową mamkę.
- Wymogami wariantu objęte są wszystkie krowy mamek, cielęta, jałówki, a także opasy o masie ciała do 300 kg (przyjmuje się, że opasy te osiągają masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku ich użytkowania, zwane dalej krowy mamek z przychowkiem.
- Rolnik zgłasza w IRZ Plus mięsny typ użytkowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mięsny kierunek jej użytkowania. Zgłoszeń tych rolnik dokonuje przed upływem 15 lipca roku, w którym złożył wniosek, a w przypadku krów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy tymi wymogami. Określenie w IRZ Plus mięsnego typu użytkowania lub mięsnego kierunku użytkowania obejmuje również cielęta, jałówki i opasy o masie ciała do 300 kg (przyjmuje się, że wagę 300 kg opas osiąga w wieku 8 miesięcy).

Wymagania szczegółowe - Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

- Praktyka:**
- **zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach** – zapewnienie zwiększonej powierzchni krowom mamek z przychowkiem, utrzymywanym bez uwłęd, zgodnie z tabelą podaną odpowiednio w ramach dobrostanu krów mlecznych (krowy) i w ramach dobrostanu opasów (cielęta i opasy o masie ciała do 300 kg) oraz w odniesieniu do jałówek (zgodnie z tabelą na kolejnym slajdzie);
 - **zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach** - krowom mamek z przychowkiem utrzymywanym bez uwłęd, zgodnie z tabelą podaną odpowiednio w ramach dobrostanu krów mlecznych (krowy) i w ramach dobrostanu opasów (cielęta i opasy o masie ciała do 300 kg) oraz w odniesieniu do jałówek (zgodnie z tabelą na kolejnym slajdzie);
 - **utrzymywanie na ściółce** – zapewnienie utrzymywanie krowom mamek z przychowkiem - na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielanie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału o powierzchni pozwalającej zwierzętom na jednoczesny odpoczynek;
 - **zapewnienie wybiegu** - zapewnienie krowom mamek z przychowkiem wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok (praktykę wybiegu w okresie pastwiskowym uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w okresie pastwiskowym rolnik realizuje praktykę, wypasu przez co najmniej 8 godzin dziennie) bez uwłęd;
 - **zapewnienie wypasu** - zapewnienie krowom mamek z przychowkiem wypasu bez uwłęd przez co najmniej 120 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie), na gruntach wskazanych przez beneficjenta we wniosku o przyznanie płatności, w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej);
 - **utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP** - **oczekuje na akceptację przez KE.**

Rolnik utrzymujący bydło na uwłęd w pomieszczeniu/budynku nie może realizować praktyki polegających na zapewnieniu zwiększonej powierzchni bytowej o 20% lub o 50%, natomiast może realizować praktyki w zakresie zapewnienia wypasu, wybiegu, ściółki oraz utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

Jałówki			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	<div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa</div> <div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa</div>
1.	W systemie wolnostanowiskowym z wydzielonymi legowiskami	Jałówki powyżej 7 m-ca ciąży	
		<div>• Wymiary wydzielonego legowiska: - Długość – co najmniej 2,1 m, - Szerokość co najmniej 1,1 m</div> <div>• Powierzchnia odpasowo – ruchowa: -</div>	<div>• Wymiary wydzielonego legowiska: - Długość – co najmniej 2,1 m, - Szerokość co najmniej 1,1 m</div> <div>• Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 4 m²</div>
		Jałówki powyżej 6 m-ca życia, ale nie dłużej niż do 7 m-ca ciąży	
		<div>• Wymiary wydzielonego legowiska: - Długość – co najmniej 1,9 m, - Szerokość co najmniej 0,9 m</div> <div>• Powierzchnia odpasowo – ruchowa: -</div>	<div>• Wymiary wydzielonego legowiska: - Długość – co najmniej 1,9 m, - Szerokość co najmniej 0,9 m</div> <div>• Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 4 m²</div>
		<div>• Wymiary wydzielonego legowiska: - Długość – co najmniej 1,9 m, - Szerokość co najmniej 0,9 m</div> <div>• Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 4 m²</div>	<div>• Wymiary wydzielonego legowiska: - Długość – co najmniej 1,9 m, - Szerokość co najmniej 0,9 m</div> <div>• Powierzchnia odpasowo – ruchowa: 5 m²</div>
Dobrostan zwierząt			
			37

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

Jałówki			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	<div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa</div> <div>Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa</div>
2.	W systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk na ściółce	Jałówki powyżej 7 m-ca ciąży	
		Co najmniej 4,5 m ²	Co najmniej 5,4 m ²
		Jałówki powyżej 6 m-ca życia, ale nie dłużej niż do 7 m-ca ciąży	
3.	W systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk i ściółki	Co najmniej 2,2 m ²	Co najmniej 2,6m ²
		Jałówki powyżej 19 m-ca życia, jednak nie dłużej niż do 7 m-ca ciąży	
		Co najmniej 2 m ²	Co najmniej 2,2 m ²
		Jałówki powyżej 6 m-ca życia do 19 m-ca życia	
		Co najmniej 1,6 m ²	Co najmniej 1,9m ²
		Co najmniej 2,4 m ²	
[*] Rozporządzenie MRWA z dnia 28 czerwca 2015r., w sprawie minimalnych warunków utrzymania zwierząt należących do gatunków innych niż te, dla których zostały ustanowione zasady określone w przepisach Unii Europejskiej (L 1, Str. 1 z 2015, poz. 196)			
Dobrostan zwierząt			38

Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - dokumentacja

- **Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego (dotyczy praktyk: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach oraz zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach)

albo

• **Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

• **zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku** - przesłane z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR do dnia 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

albo

• **oświadczenie o zapewnieniu krowom mamkom z przychówkiem utrzymywania na ściółce** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - dokumentacja

- **Rejestr wybiegu krów mamek z przychówkiem** albo **oświadczenie o zapewnieniu wybiegu krowom mamkom z przychówkiem** - rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie.
- **Rejestr wypasu krów mamek z przychówkiem** albo **oświadczenie o zapewnieniu wypasu krowom mamkom z przychówkiem** - rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR, w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym

Krowa mamka - samica bydła domowego (Bos taurus) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku jej użytkowania, mająca powyżej 24 miesięcy życia.

- Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej rolnik posiada co najmniej jedną krową mamkę
- Wymogami wariantu objęte są wszystkie krowy mamki, cielęta, jałówki, a także opasy o masie ciała do 300 kg (przyjmuje się, że opasy te osiągną masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku ich użytkowania, zwane dalej krowy mamki z przychówkiem.
- Rolnik zgłasza w IRZ Plus mięsny typ użytkowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mięsny kierunek jej użytkowania. Zgłoszeń tych rolnik dokonuje przed upływem 15 lipca roku, w którym złożył wniosek, a w przypadku krów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy tymi wymogami. Określenie w IRZ Plus mięsnego typu użytkowania lub mięsnego kierunku użytkowania obejmuje również cielęta, jałówki i opasy o masie ciała do 300 kg

Wymagania szczegółowe - Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym

- **zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa** – krowom mamkom z przychówkiem, zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% zewnętrzną powierzchnię bytową zgodnie z poniższą tabelą
- **utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP - oczekuje na akceptację przez KE.**

Zwierzęta objęte wymogami			
lp		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie - zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa
Powierzchnia, na której utrzymywane jest bydło w przeliczeniu na 1 sztukę wynosi, co najmniej:			
1.	Cielęta	5 m²	6 m²
2.	Jałówki	10 m²	12 m²
3.	Opasy do 300 kg		12 m²
4.	Krowy	15 m²	18 m²

(*) Przepisy prawa określają wyłącznie minimalna powierzchnie dla bydła utrzymywanego w systemie otwartym, brak jest regulacji dotyczącej powierzchni minimalnej dla opasów utrzymywanych poza budynkiem inwentarycznym.
Rozporządzenie MRLWV z dnia 28 czerwca 2020r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1966).
Rozporządzenie MRLWV z dnia 15 lutego 2010r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym - dokumentacja

- Plan poprawy dobrostanu zwierząt – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego (dotyczy praktyki - zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach)
- albo
- Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan zwierząt 43

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan opasów

- Opas** - samica lub samiec bydła domowego (Bos taurus), w wieku poniżej 18 miesięcy życia, przeznaczone do opasu i utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa.
- Wymogami objęte są wszystkie opasy w gospodarstwie.
 - Do płatności kwalifikują się opasy:
 - w wieku od ukończenia 4 miesiąca do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie w okresie przestrzegania wymogów wariantu, przez co najmniej 120 dni – w przypadku opasów, które nie pochodzą od krów mamek objętych interwencją ekoschemat Dobrostan zwierząt,
 - o masie ciała powyżej 300 kg (przyjmuje się, że opasy te osiągną masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy) do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie w okresie przestrzegania wymogów wariantu, co najmniej przez 120 dni – w przypadku opasów, które pochodzą od krów mamek objętych interwencją ekoschemat Dobrostan zwierząt.
 - Rolnik zgłasza w IRZ Plus przeznaczenie zwierzęcia do opasu przed upływem 15 lipca roku, w którym złożył wniosek, a w przypadku bydła objętego wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia bydła tymi wymogami.

Dobrostan zwierząt 44

Wymagania szczegółowe - Dobrostan opasów

- Praktyka:**
- zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach** – zapewnienie zwiększonej powierzchni dla zwierząt objętych wymogami, utrzymywanymi bez uwięzi, zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni (tabela na kolejnym slajdzie).
 - zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach** – zapewnienie zwiększonej powierzchni dla zwierząt objętych wymogami, utrzymywanymi bez uwięzi, zgodnie z tabelą określającą minimalne wielkości tych powierzchni (tabela na kolejnym slajdzie).
 - utrzymywanie na ściółce** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierząt;
 - zapewnienie wybiegu** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok (praktykę wybiegu w okresie pastwiskowym uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w okresie pastwiskowym rolnik realizuje praktykę, wypasu przez co najmniej 8 godzin dziennie), bez uwięzi;
 - zapewnienie wypasu** - zapewnienie zwierzętom objętym wymogami wypasu, bez uwięzi przez co najmniej 120 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie) w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej).
 - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP** - **oczekuje na akceptację przez KE**

Rolnik utrzymujący opasy w pomieszczeniu/budynku na uwięzi nie może realizować praktyk polegających na zapewnieniu zwiększonej powierzchni bytowej o 20% lub o 50%, natomiast może realizować praktyki w zakresie zapewnienia wypasu, wybiegu, ściółki oraz utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP.

45

Dobrostan opasów zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

Opasy				
Lp.		Obowiązujące normy prawne	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa
1.	Utrzymywane pojedynczo – wymiary kojca ***	<ul style="list-style-type: none">- Szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie,- Długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi gusa kulszowego	CIEŁĘTA* <ul style="list-style-type: none">- Szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie + 20 %- Długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi gusa kulszowego + 20 %	<ul style="list-style-type: none">- Szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie + 50 %- Długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi gusa kulszowego + 50 %
	Utrzymywane grupowo – powierzchnia kojca w przeliczeniu na jedną sztukę	<ul style="list-style-type: none">- 1,5 m² dla cieląt o masie ciała do 150 kg- 1,7 m² dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg- 1,8 m² dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg	<ul style="list-style-type: none">- 1,8 m² dla cieląt o masie ciała do 150 kg- 2 m² dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg- 2,2 m² dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg	<ul style="list-style-type: none">- 2,3 m² dla cieląt o masie ciała do 150 kg- 2,6 m² dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg- 2,7m² dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg
			Dobrostan zwierząt	46

Dobrostan opasów zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

Opasy				
Lp.		Obowiązujące normy prawne	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 20 % powierzchnia bytowa	Wymogi obowiązujące w dobrostanie – zwiększona o co najmniej 50 % powierzchnia bytowa
OPASY**				
2.	Utrzymywane bez wydzielonych wolnostanowiskowo bez wydzielonych legowisk na ściółce- powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6m ² Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,9m ² Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,6 m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 2,4m ² Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 3,3m ²
3.	Utrzymywane bez wydzielonych wolnostanowiskowo, bez wydzielonych legowisk i ściółki	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,3 m ² Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 1,8m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6 m ² Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2 m ²	Bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 2 m ² Bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,7m ²

(*) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 15 stycznia 2020, w sprawie wymogów i sposobu poddawania zwierząt ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 16, str. 384).

(**) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 28 czerwca 2020, w sprawie minimalnych wymogów ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej dla zwierząt ubojniarstwa, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 203, str. 1366)

(***) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 17 stycznia 2020, w sprawie wymogów i sposobu poddawania zwierząt ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 16, str. 384).

(****) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 17 stycznia 2020, w sprawie wymogów i sposobu poddawania zwierząt ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 16, str. 384).

(*) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 15 stycznia 2020, w sprawie wymogów i sposobu poddawania zwierząt ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 16, str. 384).

(**) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 28 czerwca 2020, w sprawie minimalnych wymogów ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej dla zwierząt ubojniarstwa, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 203, str. 1366)

(***) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 17 stycznia 2020, w sprawie wymogów i sposobu poddawania zwierząt ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 16, str. 384).

(****) Rozporządzenie MŚWiR z dnia 17 stycznia 2020, w sprawie wymogów i sposobu poddawania zwierząt ubojniarstwa gminnej weterynaryjnej, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 16, str. 384).

Przyjmuje się, że waga 300 kg opasy osiąga w wieku 8 miesięcy !

[*] Rozporządzenie MRLW z dnia 15 lutego 2020, w sprawie wyznaczenia i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. Ur. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.)

[**] Rozporządzenie MRLW z dnia 28 czerwca 2020, w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, z Dz. Ur. L 2020, poz. 1560

[***] Ustawa z dnia 25 sierpnia 1987 r. o ochronie zwierząt (Dz. Ur. L z 2022 poz. 572) – wyjątek małe utrzymywane cielęta w wieku powyżej 8 tygodni tyłce w gospodarstwach, które posiadają mniej niż 6 sztuk cieląt (w gospodarstwach utrzymujących co najmniej 6 cieląt) - zabraniają utrzymywania pojedynczo cieląt w wieku powyżej 8 tygodnia życia).

Wariant Dobrostan opasów - dokumentacja

- Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego (dotyczy praktyki: zwiększona co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach oraz zwiększona co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach)
- albo
- Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- zdjęcie geotagowane dokumentujące stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku** - przesłane z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARIMR do dnia 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej
- albo
- oświadczenie o zapewnieniu opasom utrzymywania na ściółce** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej

Wariant Dobrostan opasów - dokumentacja

- *Rejestr wybiegu opasów* albo *oświadczenie o zapewnieniu wybiegu opasom* - rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie.
- *Rejestr wypasu opasów* albo *oświadczenie o zapewnieniu wypasu opasom* – rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR, w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie

Wymagania w ramach wariantu gatunków zwierząt/grup technologicznych w systemie pakietowy

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan owiec

- Płatność przysługuje do samic z gatunku owca domowa (Ovis aries) mających co najmniej 12 miesięcy życia,
- Wymogami wariantu objęte się wszystkie zwierzęta z gatunku owca domowa w gospodarstwie – we wszystkich siedzibach stada
- W ramach wariantu Dobrostan owiec płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

- Rolnik realizujący wariant:
- Zapewnia owcom wypas lub dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) - przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej);
 - Zapewnia owcom zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach (zgodnie z tabelą).

Owce		
Lp.	Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
1.	Powierzchnia pomieszczenia dla owiec utrzymywanych pojedynczo w przekroju na sztukę powinna wynosić w przypadku utrzymywania:	
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	co najmniej 2,16 m²
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z jagnięciem	co najmniej 2,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,7 m² dla każdego następnego jagnięcia ssącego
	samicy gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy	co najmniej 1,5 m²
	samca gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy (*)	co najmniej 3 m²
	samca gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy(**)	co najmniej 2 m²
	Samca gatunku owca domowa – skopka	co najmniej 0,8 m²

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan owiec

Owce		
Lp.	Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
Powierzchnia pomieszczenia dla owiec utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:		
2.	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	co najmniej 1,2 m ²
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z jagnięciem	co najmniej 1,5 m ² i dodatkowo co najmniej 0,5 m ² dla każdego następnego jagnięcia śiącego
	samicy gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy	co najmniej 0,8 m ²
	samca gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy (**)	co najmniej 2 m ²
	samca gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy (**)	co najmniej 1,5 m ²
	Samca gatunku owca domowa – skopka	co najmniej 0,6 m ²
*) Rozporządzenie WE/RR z dnia 28 czerwca 2003r., w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków gospodarskich innych niż te, dla których normy odchowu zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (L. J. Dz. U. z 2003r. poz. 1860)		
**) nie dotyczy skopków		

Wariant Dobrostan owiec - dokumentacja

- **Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego albo
- **Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- **Oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom z gatunku owca domowa wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej** – oświadczenie powinno zawierać datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan kur niosek

Kura nioska – ptak płci żeńskiej z gatunku kura (Gallus gallus), który jest utrzymywany w celu produkcji jaj nieprzeznaczonych do wylęgu.

- Płatność przysługuje do kury nioski.
- Wymogami wariantu objęte są wszystkie kury nioski w gospodarstwie – we wszystkich zakładach drobiu.
- Rolnik:
 - posiada numer zakładu drobiu nadany przez ARIMR,
 - posiada kurnik na minimum 350 stanowisk (wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach),
 - przestrzega zakazu przycinania dziobów kurom nioskom w gospodarstwie,
 - zapewnia utrzymywanie kur niosek bez klatek, na ściółce.
- W ramach wariantu Dobrostan kur niosek płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan kur niosek

Rolnik realizujący wariant:

- zapewnia zwiększoną powierzchnię bytową w kurniku – maksymalna obsada kur niosek na metr kwadratowy powierzchni użytkowej podłogi w kurniku wynosi 7 szt.,
- zapewnia zwiększoną dostępność gniazd:
 - *pojedynczych* – nie więcej niż 5 kur niosek/gniazdo,
 - *grupowych* – nie więcej niż 96 kur niosek/m² powierzchni gniazda,
- zapewnia grzędę o długości min. 0,2 m/kurę niosek,
- zapewnia kurom nioskom stały dostęp do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie.

Kury niosek			
Lp.	Obezwolającemu systemowi prawnemu		Wymogi obowiązujące w dobrostanie
	utrzymywanie klatkowe		utrzymywanie bez klatek
W przypadku utrzymywania kur niosek bez klatek			
2.	Obsada	max 7 szt./m ²	max 7 szt./m ²
3.	Gniazdo		
4.	pojedyncze lub grupowe	• max 7 kur niosek/gniazdo	• max 5 kur niosek/gniazdo
		• max 120 kur niosek/m ²	• max 96 kur niosek/m ²
5.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
6.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
7.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
8.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
9.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
10.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
11.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
12.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
13.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
14.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
15.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
16.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
17.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
18.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
19.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
20.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
21.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
22.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
23.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
24.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
25.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
26.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
27.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
28.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
29.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
30.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
31.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
32.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
33.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
34.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
35.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
36.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
37.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
38.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
39.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
40.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
41.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
42.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
43.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
44.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
45.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
46.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
47.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
48.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
49.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
50.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
51.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
52.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
53.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
54.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
55.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
56.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
57.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
58.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
59.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
60.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
61.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
62.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
63.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
64.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
65.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
66.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
67.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
68.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
69.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
70.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
71.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
72.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
73.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
74.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
75.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
76.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
77.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
78.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
79.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
80.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
81.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
82.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
83.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
84.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
85.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
86.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
87.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
88.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
89.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
90.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
91.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
92.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
93.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
94.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
95.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
96.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
97.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
98.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
99.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek
100.	Grzęda	co najmniej 0,15 m x liczba kur niosek	co najmniej 0,2 m x liczba kur niosek

Źródło: Rozporządzenie ARIMR z dnia 15 lipca 2018 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania kontroli w gospodarstwach rolniczych, z późn. zm.

55

Wariant Dobrostan kur niosek - dokumentacja

- **Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego. Rolnik ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie.
- albo
- **Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan zwierząt

56

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów

Kurczę brojler – ptak z gatunku kura (Gallus gallus), utrzymywany z przeznaczeniem do produkcji mięsa.

- Płatność przysługuje do kurcząt brojlerów.
- Wymogami wariantu objęte są wszystkie kurczęta brojlery utrzymywane w gospodarstwie – we wszystkich zakładach drobiu.
- Rolnik:
 - posiada numer zakładu drobiu nadany przez ARIMR,
 - posiada kurnik na minimum 500 stanowisk (wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach)
- W ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.
- Płatność nie jest przyznawana do kurcząt brojlerów oddanych do uboju w okresie 42 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności (okres karencji) – w przypadku gdy rolnik nie otrzymał płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów w poprzednim roku.
- Rolnik w ramach dobrostanu kurcząt brojlerów, do realizowanego podstawowego zestawu wymogów może realizować praktykę dodatkową, polegającą na utrzymywaniu kurcząt brojlerów zgodnie z wymogami systemu jakości QAFR – **oczekuje na akceptację KE**

Dobrostan zwierząt

57

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów

- Rolnik realizujący wariant:
- zapewnia zwiększonej powierzchni bytowej w kurniku - maksymalna obsada nie większa niż 30 kg/m² i jednocześnie nie większe niż 20 szt./m²,
 - zapewnia okres nieprzerwanej ciemności trwający co najmniej 6 godzin w ciągu doby,
 - zapewnia kurczętom brojlerom stały dostęp do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie.

Praktykę dodatkową:
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu „systemem QAFP”- „Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka”- oczekuje na akceptację przez KE.

Kurczęta brojlery			
lp.	Obowiązujące normy prawne*		Wymogi obowiązujące w dobrostanie
	Utrzymywanie kurcząt brojlerów		
1.	Obsada	max 33 kg/m ²	max 30 kg/m ² i nie więcej niż 20 szt./m ²
	Inne	w okresie 7 dni od dnia umieszczenia kurcząt brojlerów w kurniku, a także w okresie 3 dni przed przewidywanym dniem ich uboju oświetlenie dostosowuje się do 24-godzinnego rytmu, z okresami zaciemnienia trwającymi co najmniej 6 godzin ogółem i co najmniej z jednym okresem nieprzerwanego zaciemnienia trwającym przynajmniej 4 godziny, z wyłączeniem okresów przyciemniania	co najmniej 6 godzin fazy ciemnej/dobę następującej po fazie jasnej oświetlenia
2.		–	stały dostęp do materiałów i przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie

* [1] Rozporządzenie NRIMR z dnia 15 lutego 2020r., w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.)

Wariant Dobrostan kurcząt brojlerów - dokumentacja

- **Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego. Rolnik ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie.
- albo
- **Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- **Oświadczenia o zapewnieniu utrzymywanych w gospodarstwie kurczętom brojlerom** co najmniej 6 godzin nieprzerwanej ciemności w ciągu doby. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do 31 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa

- Indyk utrzymywany z przeznaczeniem do produkcji mięsa** – ptak z gatunku indyk (Meleagris gallopavo), utrzymywany z przeznaczeniem do produkcji mięsa.
- Płatność przysługuje do indyków utrzymywany z przeznaczeniem do produkcji mięsa.
 - Wymogami wariantu objęte są wszystkie indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa w gospodarstwie – we wszystkich zakładach drobiu.
 - Rolnik:
 - posiada numer zakładu drobiu nadany przez ARIMR,
 - posiada budynek na minimum 100 stanowisk (wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach).
 - W ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.
 - Płatność nie jest przyznawana do indyków oddanych do uboju w okresie 100 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności (okres karencji) – w przypadku gdy rolnik nie otrzymał płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa w poprzednim roku.
 - Rolnik w ramach Dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa , do realizowanego podstawowego zestawu wymogów może realizować praktykę dodatkową, polegającą na utrzymywaniu indyków zgodnie z wymogami systemu jakości QAFR – oczekuje na akceptację KE

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa

- Rolnik realizujący wariant:
- zapewnia zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniu/budynku – maksymalne zagęszczenie obsady nie większe niż 50 kg/m²,
 - zapewnia okres nieprzerwanej ciemności trwający co najmniej 8 godzin w ciągu doby,
 - zapewnia indykom stały dostęp do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie.
- Praktyka dodatkowa:
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu „systemem QAFP”- „Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka”- oczekuje na akceptację przez KE.

Indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
Utrzymywanie indyków bez klatek			
1.	Obsada	max 57 kg/m ²	max 50 kg/m ²
2.	Inne	–	Zapewnienie co najmniej 8 godzin fazy ciemnej/dobę następującej po fazie jasnej oświetlenia
		–	Zapewnienie stałego dostępu do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie
* (Prawo Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2020r., w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej) (tj. Dz. U. z 2018, poz. 1986)			

Wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa - dokumentacja

- **Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w **terminie do 15 lipca** roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego. Rolnik ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie.
- albo
- Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku, w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- **Oświadczenia o zapewnieniu utrzymywanych w gospodarstwie** indykom co najmniej 8 godzin nieprzerwanej ciemności w ciągu doby. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w **terminie od dnia 15 marca do 21 marca** roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Dobrostan zwierząt 62

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

- Koni dorosły – zwierzę z gatunku koń domowy (Equus caballus), mające co najmniej 24 miesiące;
- Płatność przysługuje do koni dorosłych.
 - Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu rolnik posiada co najmniej 2 konie dorosłe w wieku co najmniej 24 miesięcy lub klacz ze źrebkiem do ukończenia 12 miesiąca życia.
 - Konie utrzymywane są bez uwięzi.
 - Wymogami wariantu objęte są wszystkie konie w gospodarstwie.
 - W ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.
 - Do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach na obszarach parku narodowego albo parku krajobrazowego.

Dobrostan zwierząt 63

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

- Rolnik realizujący wariant:**
- w okresie pastwiskowym (od 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkim koniom utrzymywanym w gospodarstwie zapewnia wypas lub dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) przez co najmniej 140 dni (przez 6 godzin dziennie, bez uwzględni,
 - poza okresem pastwiskowym - wszystkim koniom utrzymywanym w gospodarstwie zapewnia dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) lub do białalni w pomieszczeniach lub budynkach przez min. 2 godz. dziennie o powierzchni:
 - *co najmniej 70m² /szt. – w przypadku konia dorosłego lub młodzieży,*
 - *co najmniej 85 m² /szt. – w przypadku klaczy ze źrebkiem ;*
 - Zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej boków lub w przypadku utrzymywania wolnostanowiskowego w pomieszczeniach/budynkach - powierzchni zwiększonej co najmniej o 20% (zgodnie z tabelą na kolejnym slajdzie).

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

Konie			
Lp.		Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
1.	Powierzchnia boksu	<ul style="list-style-type: none">• <i>Konie dorosłe</i>, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m – co najmniej 6 m²;• <i>Konie dorosłe</i>, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m – co najmniej 9 m²;• <i>Klacz ze źrebkiem</i> – co najmniej 12 m²;	<ul style="list-style-type: none">• <i>Konie dorosłe</i>, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47m – co najmniej 7,2 m²;• <i>Konie dorosłe</i>, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m – co najmniej 10,8 m²;• <i>Klacz ze źrebkiem</i> – co najmniej 14,4 m²;
2.	Powierzchnia w przypadku utrzymywania w systemie wolnostanowiskowym bez uwzględni	<ul style="list-style-type: none">• <i>Konie dorosłe lub młodzień po odstąpieniu od matki</i> – co najmniej 10 m²;• <i>Klacz ze źrebkiem</i> – co najmniej 12 m²	<ul style="list-style-type: none">• <i>Konie dorosłe lub młodzień po odstąpieniu od matki</i> – co najmniej 12 m²;• <i>Klacz ze źrebkiem</i> – co najmniej 14,4 m²

(*Kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2020r., w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż by, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2020, poz. 1096)

Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - dokumentacja

- *Plan poprawy dobrostanu zwierząt* – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego. Rolnik ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie
- albo
- *Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt* - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
 - *Oświadczenie o zapewnieniu wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej dla koni*, w którym rolnik podaje datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
 - *Oświadczenie o zapewnieniu dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej lub do białalni dla koni*, składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym

- Koń dorosły – zwierzę z gatunku koń domowy (Equus caballus), mające co najmniej 24 miesiące;
- Płatność przysługuje do koni dorosłych.
 - Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu rolnik posiada co najmniej 2 konie dorosłe w wieku co najmniej 24 miesięcy lub klacz ze źrebkiem do ukończenia 12 miesiąca życia.
 - Konie utrzymywane są bez uwięzi.
 - Wymogami wariantu objęte są wszystkie konie w gospodarstwie. W przypadku ogierów rolnik ma możliwość utrzymywania ich zgodnie z wymogami wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym (gdzie nie utrzymuje ogierów stada utrzymywanego w systemie otwartym w pomieszczeniu/budynku) albo zgodnie z wymogami wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach (gdzie utrzymuje ogiery stada utrzymywanego w systemie otwartym w pomieszczeniach/budynkach).
 - W ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.
 - Do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach na obszarach parku narodowego albo parku krajoobrazowego.

Dobrostan zwierząt67

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym

- Rolnik realizujący wariant:
- w okresie przestrzegania wymogów wariantu zapewnia koniom:
 - utrzymywanie bez uwięzi,
 - dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika), która w przeliczeniu na jedno zwierzę, niezależnie od wieku i płci, wynosi co najmniej 0,12 ha,
 - zadaszenie o powierzchni pozwalającej na jednocześnie przebywanie pod tym zadaszeniem wszystkich koni, a także ściółkę pod tym zadaszeniem,

Konie		
Lp.	Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
1.	Powierzchnia w systemie otwartym Koń dorosły–0,1 ha	Koń**–0,12 ha

(*) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2020r., w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2020, poz. 1966)

(**) niezależnie od wieku i płci

Dobrostan zwierząt68

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym - ogiery

- Rolnik, który realizuje wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym, posiada ogiery w pomieszczeniach lub budynkach ze stada utrzymywanego w systemie otwartym zobowiązany jest
- w okresie pastwiskowym (od 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkim ogierom utrzymywanym w gospodarstwie zapewnić wypas lub dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) przez co najmniej 140 dni (przez 6 godzin dziennie), bez uwięzi,
 - poza okresem pastwiskowym - wszystkim ogierom utrzymywanym w gospodarstwie zapewnić dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) lub do biegałni w pomieszczeniach lub budynkach przez min. 2 godz. dziennie o powierzchni co najmniej 70m² /szt.
 - Zapewnia ogierom zwiększone wielkość powierzchni bytowej boksów lub w przypadku utrzymywania wolnostanowiskowego w pomieszczeniach/budynkach - powierzchni zwiększonej co najmniej o 20% zgodnie z tabelą poniżej.

OGIERY		
Lp.	Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
1.	Powierzchnia boku <ul style="list-style-type: none">• Konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m – co najmniej 6 m²,• Konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m – co najmniej 9 m²	<ul style="list-style-type: none">• Konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47m – co najmniej 7,2 m²,• Konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m – co najmniej 10,8 m²
2.	Powierzchnia w przypadku utrzymywania w systemie wolnostanowiskowym bez uwięzi <ul style="list-style-type: none">• Konie dorosłe - co najmniej 10 m²	<ul style="list-style-type: none">• Konie dorosłe – co najmniej 12 m²

(*) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2020r., w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2020, poz. 1966)

Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym - dokumentacja

- Plan poprawy dobrostanu zwierząt – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego. Rolnik ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie.
 - Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- Dodatkowa dokumentacja w przypadku ogierów stada utrzymywanego w systemie otwartym:
- Oświadczenie o zapewnieniu wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej dla koni, w którym rolnik podaje datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
 - Oświadczenie o zapewnieniu dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej lub do bieżalni dla koni, składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan kóz

- Płatność dobrostanowa przysługuje do samic z gatunku koza domowa mających co najmniej 12 miesięcy życia.
- Kozy utrzymywane są bez uwięzi.
- Wymogami wariantu objęte są wszystkie zwierzęta z gatunku koza domowa utrzymywane w gospodarstwie - we wszystkich siedzibach stada.
- W ramach wariantu Dobrostan kóz płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

- Rolnik realizujący wariant:
- zapewnia utrzymanie kóz bez uwięzi,
 - zapewnia dostęp do wybiegu przez cały rok – o powierzchni zwiększonej co najmniej o 20% (zgodnie z tabelą na kolejnym slajdzie)
 - zapewnia wypas przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej),
 - zapewnia zwiększoną co najmniej o 20% powierzchnię bytową (zgodnie z tabelą na kolejnym slajdzie)

Wymagania w ramach wariantu Dobrostan kóz

Kozy		
Lp.	Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
1.	Powierzchnia kojec w przypadku utrzymywania pojedynczego w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania:	
	samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	Co najmniej 1,5 m²
	samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z kocięciem ssącym	Co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,36 m² dla każdego następnego kocięcia ssącego
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	Co najmniej 1,5 m²
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy przeznaczanego do rozrodu	Co najmniej 3 m²

Wymagania specyficzne – Dobrostan kóz

Kozy		
	Obowiązujące normy prawne*	Wymogi obowiązujące w dobrostanie
2.	Powierzchnia koca w przypadku utrzymywania grupowego w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania: samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy Co najmniej 1,5 m ²	Co najmniej 1,8 m ²
	Co najmniej 1,5 m ² (dodatkowo co najmniej 0,3 m ² dla każdego następnego koleścia sącego	Co najmniej 1,8 m ² (dodatkowo co najmniej 0,36 m ² dla każdego następnego koleścia sącego
	Co najmniej 1,5 m ²	Co najmniej 1,8 m ²
	Co najmniej 3 m ²	Co najmniej 3,6 m ²
	Co najmniej 1 m ²	Co najmniej 1,2 m ²
3.	Powierzchnia wybiegu w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić w przypadku utrzymywania: wszystkie grupy technologiczne z gatunku koza poza samcem w wieku powyżej 12 miesięcy, w tym również samcem w tym wieku przeznaczonym do rozrodu Co najmniej 4 m ²	Co najmniej 4,8 m ²
	Co najmniej 6 m ²	Co najmniej 7,2 m ²

*Przepisy: Rozporządzenie Komisji (UE) nr 609/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż ko, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (L 154 z 18.6.2008, str. 1060)

Dobrostan zwierząt

73

Wariant Dobrostan kóz - dokumentacja

- Plan poprawy dobrostanu zwierząt** – rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR w terminie do 15 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, przy udziale doradcy rolniczego. Rolnik ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszyły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie
- albo
- Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt** - przekazywane jest do ARIMR w terminie do 15 lipca roku , w którym złożono wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- Oświadczenie o zapewnieniu wypasu dla kóz** - w którym rolnik podaje datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.
- Oświadczenie o zapewnieniu dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej dla kóz** - składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARIMR albo kierownikowi biura powiatowego ARIMR na formularzu opracowanym przez ARIMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Dobrostan zwierząt

74

Termin złożenia planu poprawy dobrostanu zwierząt

Termin złożenia planu poprawy dobrostanu zwierząt: do dnia 15 lipca.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że rolnik posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony po upływie terminu na sporządzenie tego planu, jednak nie dłużej niż 14 dni po upływie tego terminu, wysokość kary w roku realizacji wymogów w ramach wariantów oraz praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt, wynosi 10 % płatności dobrostanowej jaka przysługiwałaby za realizację tych wariantów lub praktyk, gdyby rolnik posiadał plan sporządzony w terminie jego sporządzenia.

Dobrostan zwierząt

75

Istotne zmiany w planie

Zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w Planie poprawy dobrostanu w zakresie:

Dobrostan loch:

- wskazania maksymalnej liczby loch i loszek po pokryciu oraz maksymalnej liczby świń bez prosiąt nieodsadzonych, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w danym gospodarstwie.

Dobrostan tuczników:

- Wskazania maksymalnej liczby warchlaków i tuczników oraz maksymalnej liczby świń (bez prosiąt nieodsadzonych), które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w danym gospodarstwie.

Dobrostan krów mlecznych:

- wskazania maksymalnej liczby krów mlecznych, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w danym gospodarstwie.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach:

- posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonej dla krów mamek z przychówkiem.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym:

- podanej wielkości (w m2) i terminach wykorzystania zewnętrznej powierzchni bytowej przeznaczonej dla krów mamek z przychówkiem.

Dobrostan opasów:

- posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonej dla opasów.

Dobrostan zwierząt

76

Istotne zmiany w planie

Dobrostan owiec:

- posiadanej powierzchniowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonej dla zwierząt z gatunku owca domowa,
- sposobu utrzymywania zwierząt (pojedynczo lub grupowo), a w przypadku jednoczesnego utrzymywania tych zwierząt zarówno pojedynczo, jak i grupowo – również w zakresie wskazania liczby zwierząt utrzymywanych pojedynczo oraz plenności młociorek.

Dobrostan kur niosek:

- wskazania liczby stanowisk dla kur niosek w gospodarstwie wynikającej z minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt
- wskazania maksymalnej liczby kur niosek, które ze względu na wymogi wariantu (wielkość posiadanej powierzchni bytowej w kurniku, rodzaj i liczbę gniazd, długość grzęd) mogą być utrzymywane jednocześnie w gospodarstwie.

Dobrostan kurcząt brojlerów:

- wskazania liczby stanowisk dla kurcząt brojlerów w gospodarstwie wynikającej z minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt,
- wskazania maksymalnej liczby kurcząt brojlerów, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w gospodarstwie.

Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa:

- wskazania liczby stanowisk dla indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa w gospodarstwie wynikającej z minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt.
- wskazania maksymalnej liczby tych indyków, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w gospodarstwie.

Dobrostan zwierząt

77

Istotne zmiany w planie

Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach:

- wielkości (w m²) posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub budynkach przeznaczonych dla koni,
- wielkości i terminów wykorzystania posiadanych zewnętrznych powierzchni bytowych lub biegałni dostępnych poza okresem pastwiskowym dla wszystkich koni.

Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym:

- wielkości i terminów wykorzystania posiadanych zewnętrznych powierzchni bytowych.

Dobrostan kód:

- podane wielkości posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonych dla zwierząt z gatunku kosa domowa,
- sposobu utrzymywania zwierząt (pojedynczo lub grupowo), a w przypadku jednoczesnego utrzymywania kóz pojedynczo jak i grupowo w zakresie wskazania liczby zwierząt utrzymywanych pojedynczo oraz pełności maciarki,
- wielkości i terminów wykorzystania posiadanych zewnętrznych powierzchni bytowych przeznaczonych dla wszystkich kóz.

Dobrostan zwierząt

78

Forma i wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

- Płatności stanowią rekompensatę utraconych korzyści i dodatkowych kosztów związanych z realizacją wymogów ekoschematu w zakresie stosowania w produkcji zwierzęcej – praktyk wykraczających ponad obowiązujące lub powszechnie stosowane standardy.
- Płatność roczna przyznawana do sztuki zwierzęcia, na podstawie danych pochodzących z systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt.
- System punktowy w przypadku świń i bydła (również w odniesieniu do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego) polega na tym, że za realizację danej praktyki w odniesieniu do 1 zwierzęcia naliczana jest odpowiednia liczba punktów; płatność dla gospodarstwa jest iloczynem sumy uzyskanych punktów i stawki za 1 punkt. **Maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł). Kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku.**

Forma i wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

- Szacowane stawki płatności będą płacone w przypadku:
- dobrostanu loch – za lochę,
- dobrostanu tuczników – za tuczniaka,
- dobrostanu krów mlecznych – za krowę mleczną,
- dobrostanu krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – za krowę mamekę,
- dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym - za krowę mamekę,
- dobrostan opasów – za opasa,
- dobrostanu owiec – za samicę gatunku owca domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy,
- dobrostanu kur niosek – za kurę nioseką,
- dobrostanu kurcząt brojlerów – za kurczę brojlera,
- dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa – za indyka,
- dobrostanu koni – zwiększona powierzchnia bytowa – za konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
- dobrostanu koni - system otwarty – za konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
- dobrostanu kóz – za samicę gatunku koza domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy.

Wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

Podstawą ustalenia liczby punktów uzyskanych przez rolnika za realizację praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantów:

1. **Dobrostanu loch** - jest średnia liczba loch oznakowanych kolczykiem z indywidualnym numerem identyfikacyjnym lochy i zarejestrowanych zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, utrzymywanych przez rolnika w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku.

2. **Dobrostanu tuczników** - jest liczba tuczników, które:

a) w okresie, gdy rolnik nie otrzymał płatności dobrostanowej w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt, w poprzednim roku, to okres trwa do dnia następującego po dniu, w którym upływa 4 m-ce od dnia złożenia tego wniosku w danym roku, do dnia 14 marca tego kolejnego roku

lub

– w przypadku gdy rolnik ubiega się o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach praktyki zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach, otrzymał płatność dobrostanową w ramach wariantu Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach rozporządzenia dobrostanowego PROW 2014-2020 w 2022 roku to okres trwa od dnia 16 maja 2023 roku do dnia 14 marca kolejnego roku zostały:

- poddane ubojowi w gospodarstwie albo
- przemieszczone bezpośrednio do rzeźni z przeznaczeniem do uboju, albo
- przemieszczone do rzeźni z przeznaczeniem do uboju za pośrednictwem wyłącznie jednego podmiotu prowadzącego działalność obrotu zwierzętami, oraz / albo
- przemieszczone do rzeźni z przeznaczeniem do uboju za pośrednictwem grupy producentów rolnych lub związku grup producentów rolnych,

Wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

b) pochodzą od loch:

- objętych wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu,

lub

- utrzymywanych w siedzibie stada położonej w odległości nie większej niż 50 km w linii prostej od siedziby stada, w której są utrzymywane tuczniaki, w odniesieniu do których jest realizowana praktyka podwyższająca poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu,

c) w okresie od dnia opuszczenia gospodarstwa, w którym rolnik realizował

praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan loch lub od dnia przemieszczenia z siedziby stada urodzenia położonej w odległości nie większej niż 50 km w linii prostej od siedziby stada, w której są utrzymywane tuczniaki, w odniesieniu do których jest realizowana praktyka w ramach wariantu Dobrostan tuczników do dnia poddania ubojowi w gospodarstwie lub do dnia przemieszczenia bezpośrednio do rzeźni z przeznaczeniem do uboju, lub do dnia przemieszczenia do podmiotów, za pośrednictwem których te tuczniaki zostaną przemieszczone do rzeźni z przeznaczeniem do uboju, były utrzymywane w gospodarstwie jedynie przez rolnika, który realizował praktykę w ramach wariantu Dobrostan tuczników;

Wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

3. Dobrostanu krów mlecznych - praktyka zapewnienie wypasu - jest średnia liczba krów mlecznych utrzymywanych przez rolnika i wypasanych bez uwięzi na trwałych użytkach zielonych lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne lub na obszarach przyrodniczych oraz wskazanych we wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej lub we wniosku o przyznanie płatności, w okresie pastwiskowym, przy czym dla każdej krowy mlecznej okres wypasu wynosi co najmniej 6 godzin dziennie przez co najmniej 120 dni (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej);

4. Dobrostanu krów mlecznych (praktyki: zwiększona o co najmniej 20% lub o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach, utrzymywanie na ściółce, zapewnienie wybiegu) - jest średnia liczba krów mlecznych w ramach danego wariantu/praktyki utrzymywanych przez rolnika zgodnie z wymogami w ramach praktyk w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku;

5. Dobrostanu krów mlecznych (praktyka późniejsze odsadzenie cieląt) - jest liczba krów mlecznych, utrzymywanych przez rolnika w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach praktyki, do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku i w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku, których cielęta urodzone w tym okresie zostały odsadzone zgodnie z wymogiem;

6. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach (praktyki: zwiększona o co najmniej 20% lub o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach, utrzymanie na ściółce, zapewnienie wybiegu) - jest średnia liczba krów mamek utrzymywanych przez rolnika w okresie od dnia, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach praktyk, do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku i w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku, zgodnie z wymogami w ramach tych praktyk;

Wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

7. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach (utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP) – jest liczba krów mamek utrzymywanych przez rolnika zgodnie z wymogami w ramach praktyki w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku;

8. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach (praktyka zapewnienie wypasu) – jest średnia liczba krów mamek utrzymywanych przez rolnika i wypasanych zgodnie z wymogami, w okresie pastwiskowym przez co najmniej 120 dni, przez co najmniej 6 godzin dziennie;

9. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym (zwiększona powierzchnia bytowa) – jest średnia liczba krów mamek utrzymywanych przez rolnika zgodnie z wymogami w ramach praktyki w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku;

10. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym (utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP) – jest liczba krów mamek utrzymywanych przez rolnika zgodnie z wymogami w ramach tych praktyki w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku;

Wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

11. Dobrostan opasów (praktyki: zwiększona o co najmniej 20% lub o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach, utrzymywanie na ściółce, zapewnienie wybiegu) - jest średnia liczba opasów spełniających warunki, utrzymywanych przez rolnika zgodnie z wymogami w ramach tych praktyk co najmniej przez 120 dni w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach parktyk do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku;
12. Dobrostan opasów (praktyka: zapewnienie wypasu) - jest średnia liczba opasów spełniających warunki, utrzymywanych przez rolnika w okresie pastwiskowym przez co najmniej 120 dni (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej), przez co najmniej 6 godzin dziennie;
13. Dobrostan opasów (utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP) – jest liczba opasów spełniających warunki utrzymywanych przez rolnika przez co najmniej 120 dni w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku;
- w odniesieniu do których:
- do dnia objęcia wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a najpóźniej od dnia objęcia tym wnioskiem są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Forma i wysokość wsparcia Ekoschemat - Dobrostan zwierząt

W tabelach na kolejnych slajdach przedstawiono:

- w odniesieniu do **świń i bydła** - liczbę punktów przypisaną danej praktyce wyliczoną w oparciu o stawkę w EUR/DJP (szacowna stawka w EUR na 1 DJP przeliczona na punkty). Liczba punktów została zaokrąglona względem wyliczonej stawki płatności do jednego miejsca po przecinku zgodnie z regułami matematycznymi; **Makymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł).** Kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku.
- w odniesieniu do **pozostałych gatunków zwierząt** - stawki płatności (EUR/DJP).

Punktacja w ramach wariantów/praktyk w „Ekoschemacie Dobrostan zwierząt”
Zwierzęta objęte systemem punktowym

	Liczba punktów (w pkt./DJP)	Liczba punktów (pkt./szt.)	Współczynnik przeliczenia na DJP*
WARIANT DOBROSTAN LOCH			
Praktyka: Zwiększona co najmniej o 20 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	7,8	3,9	0,5
Praktyka: Zwiększona co najmniej o 50 %pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	18,6	9,3	0,5
Praktyka: utrzymywanie na ściółce	3,2	1,6	0,5
Praktyka: Późniejsze odsadzenie młodych	5,4	2,7	0,5
Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QA/P- Kulinarne mięso wieprzowe	3,8	1,9	0,5
WARIANT DOBROSTAN TUCZNIKI			
Praktyka: Zwiększona co najmniej o 20 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	1,3	0,4	0,3
Praktyka: Zwiększona co najmniej o 50 %pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	2	0,6	0,3
Praktyka: utrzymywanie na ściółce	2	0,6	0,3
Cykl zamknięty	1	0,3	0,3
Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QA/P- Kulinarne mięso wieprzowe	1,7	0,5	0,3
WARIANT DOBROSTAN KRÓW MLECZNYCH			
Praktyka: zapewnienie wypasu	3,1	3,1	1
Praktyka: Zwiększona co najmniej o 20 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	6,9	6,9	1
Praktyka: Zwiększona co najmniej o 50 %pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	10	10	1
Praktyka: utrzymywanie na ściółce	1	1	1
Praktyka: zapewnienie wybiegu	2	2	1
Praktyka: Późniejsze odsadzenie młodych	1,7	1,7	1

	Liczba punktów (w pkt./DJP)	Liczba punktów (w pkt./szt.)	Współczynnik przeliczenia na DJP*
WARIANT DOBROSTAN KRÓW MAMEK UTRZYMYWANYCH W POMIESZCZENIACH/BUDYNKACH			
Praktyka: zwiększona co najmniej o 20 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	3,6	3,6	1
Praktyka: zwiększona co najmniej o 50 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	9,1	9,1	1
Praktyka: utrzymywanie na ściółce	0,9	0,9	
Praktyka: zapewnienie wybiegu	1,5	1,5	1
Praktyka: zapewnienie wypasu	1,5	1,5	1
Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	2,5	2,5	1
WARIANT DOBROSTAN KRÓW MAMEK UTRZYMYWANYCH W SYSTEMIE OTWARTYM			
Praktyka: zwiększona powierzchnia bytowa	3,8	3,8	1
Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	2,5	2,5	1
WARIANT DOBROSTAN OPASÓW			
Praktyka: zwiększona co najmniej o 20 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	1,1	0,8	0,7
Praktyka: zwiększona co najmniej o 50 % pow. bytowa w pomieszczeniu/budynku	2,9	2,0	0,7
Praktyka: utrzymywanie na ściółce	1,3	0,9	
Praktyka: zapewnienie wybiegu	4	2,8	0,7
Praktyka: zapewnienie wypasu	4,1	2,9	0,7
Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	1,7	1,3	0,7

Stawki płatności w ramach wariantów/praktyk
w „Ekoschemacie Dobrostan zwierząt”
Zwierzęta objęte systemem pakietowym

Lp.	Dobrostan zwierząt	Stacjonarna stawka płatności dobrostanowej [EURO/DJP]	Stacjonarna stawka płatności dobrostanowej [EURO/szt.]	Współczynnik przeliczenia na DJP*
1	Dobrostan owiec	347,17	34,72	0,1
2	Dobrostan kur niosek	227,13	3,18	0,014
3	Dobrostan kurcząt brojlerów – podstawowy zestaw wymogów	6,42	0,04	0,007
	Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP	5,46	0,038	0,007
4	Dobrostan indyków utrzymywanych do produkcji mięsa – podstawowy zestaw wymogów	22,47	0,67	0,03
	Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP	8,09	0,242	0,03
5	Dobrostan koni – zwiększona powierzchnia bytowa	121,53	97,22	0,8
6	Dobrostan koni – system otwarty	55,02	44,02	0,8
7	Dobrostan kóz	335,28	33,53	0,1

* Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/2290

Dobrostan zwierząt

91

Zakres wsparcia Ekoschemat – Dobrostan zwierząt

Wszystkie gatunki/grupy zwierząt

Płatności w obrębie danej grupy zwierząt (łochy, tuczniaki, krowy mleczne, krowy mamki, opasy, owce, kury niośki, kurczęta brojlery, indyki, konie w wieku co najmniej 24 miesięcy, kozy) są przyznawane za zastosowaniem poniższych progów regresyjności (nie dotyczy płatności do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego oraz płatności do łoch lub tuczników utrzymywanych w ramach krajowego systemu jakości QAFP, jeżeli rolnik ubiega się o te płatności na uproszczonych zasadach oraz płatności w ramach praktyki polegającej na utrzymywaniu zwierząt, zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości QAFP i QMPJ):

- do 100 DJP – 100%
- od 100-150 DJP – 75%
- powyżej 150 DJP – brak płatności

Stawki płatności/liczba punktów zostały zróżnicowane ze względu na gatunek/grupę zwierząt oraz rodzaj praktyk. Chów i hodowla zwierząt w zależności od gatunku/grupy zwierząt charakteryzuje się bowiem odmienną wysokością i rodzajem ponoszonych kosztów oraz utraconych korzyści.

Płatności na sztukę zwierzęcia mogą być dodatkowo powiększone o koszty transakcyjne, które stanowią częściową rekompensatę z tytułu sporządzenia planu poprawy dobrostanu zwierząt lub pomniejszone ze względu na regresyjność płatności. Wysokość kwoty przeznaczonej na refundację kosztów nie może przekraczać 15% wypłaconej płatności dobrostanowej w ramach danego wariantu oraz praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt i nie może być wyższa niż 1200 zł w odniesieniu do jednego gatunku zwierzęcia niezależnie od liczby planów poprawy dobrostanu zwierząt sporządzonych w ramach jednego wariantu.

Dobrostan zwierząt

92

Pozytywny wpływ Ekoschematu – Dobrostan zwierząt

- Coraz większa liczba Konsumentów zwracająca uwagę na warunki utrzymania zwierząt i uwzględniająca ten czynnik w podejmowanych decyzjach zakupowych.
- Zapewnienie zwierzętom lepszych warunków bytowych przekłada się także na zmniejszenie zapotrzebowania na środki przeciwdrobnoustrojowe co wpłynie korzystnie na wyniki produkcji i jakość produktów pozyskiwanych od tych zwierząt, a tym samym na zdrowie ludzi.
- Zapewnienie materiałów wzbogacających lub przedmiotów absorbujących uwagę zwierzęcia pozwolą na zaspokojenie potrzeb poznawania otoczenia i poszukiwania paszy, zapobiegając znudzeniu i frustrowaniu a tym samym przeciwdziałamy wzajemnemu obgryzaniu ogonów i ograniczeniu potrzebę ich przycinania.
- Utrzymywanie zwierząt w warunkach podwyższonego dobrostanu poprzez zapewnienie im wypasu będzie także oddziaływać na zachowanie różnorodności biologicznej.

Dobrostan zwierząt

93

Zwierzęta utrzymywane zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym w ekoschemacie – Dobrostan zwierząt.

Dobrostan zwierząt

94

Regulacje prawne

- Ustawa z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej określa zadania oraz właściwości organów i jednostek organizacyjnych w zakresie produkcji ekologicznej.
- Ustawa wdraża:
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 – obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego (...)

Dobrostan zwierząt

95

Ekologiczna produkcja zwierzęca

Ekologiczny chów zwierząt opiera się na zasadzie poszanowania wysokich standardów dotyczących dobrostanu zwierząt, a w szczególności ma zaspokajać potrzeby związane z trybem życia danego gatunku zwierząt.

Aby uniknąć zanieczyszczenia środowiska, produkcja zwierzęca powinna być powiązana z gruntami rolnymi i ograniczona do stosowania ekologicznych środków zewnętrznych - zwierzęta, pasze, nawozy.

Zarządzanie gospodarstwem, w odniesieniu do zdrowia zwierząt, powinno opierać się głównie na zapobieganiu chorobom.

Dobrostan zwierząt

96

Charakterystyczne cechy ekologicznej produkcji zwierzęcej:

- **Ekologiczna produkcja zwierzęca dotyczy:** domowych lub udomowionych zwierząt lądowych (w tym owadów) oraz zwierząt wodnych hodowanych w słodkiej lub słonawej wodzie,
- Za produkcję ekologiczną nie uważa się produktów pochodzących z łowiectwa zwierząt dzikich, ani z rybołówstwa,
- Niedozwolona jest bezgłębowa koncepcja produkcji zwierzęcej tj. fermowa, bez bazy paszowej i wybiegów,
- W gospodarstwie ekologicznym całość produkcji powinna być prowadzona metodami ekologicznymi

Dobrostan zwierząt 97

Charakterystyczne cechy ekologicznej produkcji zwierzęcej:

- przestrzeganie wysokich norm dotyczących **dobrostanu zwierząt**, a w szczególności zaspokajanie charakterystycznych dla danego gatunku potrzeb behawioralnych,
- ograniczenie stosowania środków zewnętrznych do pochodzących z produkcji ekologicznej (zwierzęta, pasze, nawozy),
- utrzymywanie zdrowia zwierząt poprzez wspomaganie naturalnej obrony immunologicznej zwierząt, dobór odpowiednich ras oraz praktyki hodowlane,
- praktykowanie produkcji zwierzęcej powiązanej z powierzchnią gruntów rolnych.

98

Grunty rolne

- Z wyjątkiem pszczelarstwa, nie jest możliwy chów ekologicznych zwierząt bez gruntów rolnych,
- W przypadku, gdy rolnik zamierzający prowadzić ekologiczną produkcję zwierzęcą nie dysponuje gruntami rolnymi, może zawrzeć pisemną umowę o współpracy z innym ekologicznym rolnikiem, jeżeli chodzi o stosowanie ekologicznych jednostek produkcyjnych lub jednostek produkcyjnych w okresie konwersji dla swoich zwierząt gospodarskich.

Dobrostan zwierząt 99

Dobrostan zwierząt

- W ekologicznym chowie zwierząt, zwierzę z „przedmiotu produkcji” staje się podmiotem, któremu trzeba zapewnić wolność od niewygód, wolność w przejawianiu naturalnych zachowań, wolność od głodu i pragnienia, wolność od cierpienia.
- Wymogi dotyczące dobrostanu zwierząt są z reguły wyższe dla zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego. Jeżeli jednak przepisy krajowe są w odniesieniu do któregoś z parametrów (np. minimalna powierzchnia, stężenie szkodliwych gazów, oświetlenie) wyższe niż w zasadach rolnictwa ekologicznego, wtedy należy stosować się do przepisów krajowych.
- W przypadku gospodarstw rozpoczynających chów zwierząt w systemie rolnictwa ekologicznego może się to wiązać z dodatkowymi kosztami inwestycyjnymi.

Dobrostan zwierząt 100

Dobrostan zwierząt cd.

- Zapewnienie dobrostanu zwierząt to m.in:
- wiedza i umiejętności osób zajmujących się obsługą zwierząt w zakresie zasad żywienia i pojenia danego gatunku, naturalnych zachowań zwierząt, podstawowej opieki nad zwierzętami chorymi, bezpiecznej obsługi zwierząt i urządzeń wykorzystywanych w chowie zwierząt,
 - zapewnienie stałego dostępu do terenów na wolnym powietrzu (wybiegi), a także w miarę możliwości do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki pogodowe i stan gruntu, chyba że na podstawie innych przepisów (np. zakaz weterynaryjny) narzucono ograniczenia i zobowiązania związane z ochroną zdrowia ludzi i zwierząt.

Dobrostan zwierząt 101

Dobrostan zwierząt cd.

- obsada i warunki w pomieszczeniach, tak by zapewniały zaspokojenie potrzeb rozwojowych, fizjologicznych i naturalnych zachowań zwierząt w szczególności poprzez:
 - minimalne powierzchnie dla danego gatunku, które zapewniają możliwość naturalnego stania, poruszania się, łatwego kładzenia, obracania, czyszczenia, przyjmowania naturalnych pozycji oraz wykonywania wszystkich naturalnych ruchów takich jak przeciąganie się czy też machanie skrzydłami,
 - zakaz stosowania uwięzi z wyłączeniem stad bydła do 40 sztuk dorosłych i okresu choroby lub zagrożenia dla pracowników obsługujących zwierzęta,
 - odpowiednie oświetlenie, temperaturę, wentylację,

Dobrostan zwierząt 102

Praktyki gospodarskie

- Jedną z ważniejszych zasad w rolnictwie ekologicznym jest utrzymywanie takiej obsady zwierząt by nie przekroczyć 170 kg N pochodzącego z nawozów naturalnych na 1 ha UR.
- Liczba zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie powinna być na takim poziomie by zapobiec nadmiernemu wypasowi, zryciu gleby, erozji oraz zanieczyszczeniu powodowanym przez zwierzęta przez rozrzućanie obornika.

Dobrostan zwierząt103

Praktyki gospodarskie cd.

- Przycinanie ogonów owiec, przycinanie dziobów przeprowadzane w pierwszych trzech dniach życia oraz usuwanie rogów lub ich zawiązków mogą być wyjątkowo dozwolone jedynie gdy praktyki te poprawiają zdrowie, dobrostan lub higienę zwierząt gospodarskich lub gdy zagrożone jest bezpieczeństwo pracowników.
- Zabiegi te mogą być stosowane jedynie po uzyskaniu zgody właściwego terytorialnie IJHARS i wykonane będą przez wykwalifikowany personel.

Dobrostan zwierząt104

Lokalizacja budynków, wybiegów i pastwisk

- Wybierając lokalizację budynku inwentarskiego, wybiegu, pastwiska i biorąc pod uwagę, że zwierzęta „eko” spędzają na nich znaczną część życia, szczególną uwagę należy zwrócić na:
- odległość od dużych gospodarstw konwencjonalnych zajmujących się podobną produkcją zwierzęcą, ze względu na możliwość przenoszenia chorób przez gryzonie,
 - odległość od lasu, zwłaszcza w przypadku chowu świń, gdyż sąsiedztwo lasu ze względu na bytujące tam dziki stanowić może zagrożenie ASF,
 - stan podłoża na wybiegach – nie może być podmokły ani bagienny,
 - w przypadku chowu drobiu unikać lokalizacji wybiegów, pastwisk w pobliżu dużych skupisk przebywania dzikich ptaków (np. w czasie przelotów), lub na czas ich pobytu nie wypuszczać drobiu na wybieg,
 - w przypadku drobiu wodnego uwzględnić odległość od zbiorników wodnych.

Dobrostan zwierząt105

Profilaktyka i opieka weterynaryjna

Powiedzenie „lepiej zapobiegać niż leczyć” sprawdzi się także w ekologicznym chowie zwierząt jeśli stosować się będzie wobec zwierząt następujące zasady:

- właściwy dobór ras i linii, stosowanie paszy wysokiej jakości, zapewnianie możliwości ruchu, odpowiedniej obsady oraz odpowiednich pomieszczeń,
- higiena pomieszczeń, a przede wszystkim:
 - usuwanie odchodów i resztek pasz tak często jak to jest konieczne,
 - regularne czyszczenie i ewentualnie dezynfekcja pomieszczeń,
 - likwidacja owadów i innych szkodników lub zapobieganie ich występowaniu (pułapki, siatki itp.),

Profilaktyka i opieka weterynaryjna cd.

- wprowadzenie nowych zwierząt do stada powinno być poprzedzone ich kwarantanną lub badaniami przesiewowymi,
- można stosować immunologiczne (pobudzające układ odpornościowy do działania) weterynaryjne produkty lecznicze

Profilaktyka i opieka weterynaryjna cd.

Bezwzględnie nie można w ekologicznym chowie zwierząt:

- profilaktycznie stosować syntetyzowanych chemicznie alopacyjnych weterynaryjnych produktów leczniczych w tym antybiotyków oraz bolusów (podanie leku w dużej dawce) złożonych z syntetyzowanych chemicznie cząstek,
- Stosować stymulatorów wzrostu lub produktywności (w tym antybiotyków, kokcydiostatyków i innych sztucznych środków wspomagających wzrost) oraz hormonów i podobnych środków służących kontroli reprodukcji lub innym celom (np. wywoływaniu lub synchronizowaniu rui)

Profilaktyka i opieka weterynaryjna cd.

- Jeżeli pomimo wprowadzenia wszystkich środków zapobiegawczych, mających na celu zapewnienie zdrowia zwierząt, zwierzęta zachorują lub ulegną zranieniu, należy natychmiast przystąpić do ich leczenia, a w razie konieczności odizolować w odpowiednich do tego celu pomieszczeniach oraz zapewnić opiekę weterynaryjną.
- Powinno się poinformować lekarza weterynarii, że w przypadku zwierząt ekologicznych leki roślinne i produkty homeopatyczne, pierwiastki śladowe, mają pierwszeństwo przed syntetycznymi alopaticznymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi lub antybiotykami, pod warunkiem, że ich działanie lecznicze jest skuteczne dla danego gatunku zwierząt oraz w warunkach, w jakich mają być one zastosowane.

Dobrostan zwierząt 109

Profilaktyka i opieka weterynaryjna cd.

- Jeśli jednak zastosowanie wszystkich wymienionych wcześniej środków, jest nieskuteczne, a leczenie jest konieczne w celu zapobieżenia cierpieniu lub stresowi zwierząt, dopuszcza się zastosowanie syntetycznych alopaticznych weterynaryjnych produktów leczniczych lub antybiotyków na odpowiedzialność lekarza weterynarii.
- Okres karencji między podaniem zwierzęciu ostatniej dawki alopaticznego weterynaryjnego produktu leczniczego w normalnych warunkach stosowania jest dwukrotnie dłuższy niż prawnie obowiązujący okres karencji a w przypadku, gdy taki okres nie został określony - 48 godzin.

Dobrostan zwierząt 110

Profilaktyka i opieka weterynaryjna cd.

Z wyjątkiem szczepień, leczenia chorób pasożytniczych i innych obowiązkowych programów zwalczania chorób, w przypadku gdy zwierzę lub grupa zwierząt przechodzi więcej niż trzy kuracje syntetyzowanymi chemicznie alopaticznymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi, w tym antybiotykami, w okresie 12 miesięcy, lub więcej niż jedną kurację, jeżeli ich cykl produkcyjny jest krótszy niż rok, dane zwierzęta gospodarskie ani produkty z nich otrzymane nie są sprzedawane jako produkty ekologiczne, a zwierzęta gospodarskie przechodzą okresy konwersji.

WAŻNE!

Dozwolone są zabiegi związane z ochroną zdrowia ludzi i zwierząt wymagane na podstawie przepisów Unii.

Dobrostan zwierząt 111

Plan poprawy dobrostanu –
informacje ogólne

Dobrostan zwierząt 112

Plan poprawy dobrostanu zwierząt – informacje ogólne

Plan poprawy dobrostanu zwierząt opracowywany jest w aplikacji dostępnej na stronie ARIMR we współpracy z doradcą rolniczym. W przypadku bydła nie dotyczy praktyk polegających na zapewnieniu wypasu, wybiegu, ściółki, a także późniejszego odstawiania cieląt w odniesieniu do krów mlecznych. Załącznikiem do planu obejmującego zwiększone powierzchnie bytowe w budynkach i pomieszczeniach oraz dostępne zewnętrzne powierzchnie bytowe (wybiegi, okólniki) jest ich szkic obejmujący usytuowanie i wymiary.

Dobrostan zwierząt 113

Plan poprawy dobrostanu zwierząt -informacje ogólne

Aplikacja planu poprawy dobrostanu zwierząt w wersji MS Excel ważna była do 2023 roku, ale Plany stworzone przy jej wykorzystaniu są dalej ważne pod warunkiem, że nie zostały zmienione koniecznością zrobienia nowych

Dobrostan zwierząt 114

1. Dane ogólnego

1.1. Dane ogólnego

1.2. Dane ogólnego

1.3. Dane ogólnego

1.4. Dane ogólnego

1.5. Dane ogólnego

1.6. Dane ogólnego

1.7. Dane ogólnego

1.8. Dane ogólnego

1.9. Dane ogólnego

1.10. Dane ogólnego

1.11. Dane ogólnego

1.12. Dane ogólnego

1.13. Dane ogólnego

1.14. Dane ogólnego

1.15. Dane ogólnego

1.16. Dane ogólnego

1.17. Dane ogólnego

1.18. Dane ogólnego

1.19. Dane ogólnego

1.20. Dane ogólnego

1.21. Dane ogólnego

1.22. Dane ogólnego

1.23. Dane ogólnego

1.24. Dane ogólnego

1.25. Dane ogólnego

1.26. Dane ogólnego

1.27. Dane ogólnego

1.28. Dane ogólnego

1.29. Dane ogólnego

1.30. Dane ogólnego

1.31. Dane ogólnego

1.32. Dane ogólnego

1.33. Dane ogólnego

1.34. Dane ogólnego

1.35. Dane ogólnego

1.36. Dane ogólnego

1.37. Dane ogólnego

1.38. Dane ogólnego

1.39. Dane ogólnego

1.40. Dane ogólnego

1.41. Dane ogólnego

1.42. Dane ogólnego

1.43. Dane ogólnego

1.44. Dane ogólnego

1.45. Dane ogólnego

1.46. Dane ogólnego

1.47. Dane ogólnego

1.48. Dane ogólnego

1.49. Dane ogólnego

1.50. Dane ogólnego

1.51. Dane ogólnego

1.52. Dane ogólnego

1.53. Dane ogólnego

1.54. Dane ogólnego

1.55. Dane ogólnego

1.56. Dane ogólnego

1.57. Dane ogólnego

1.58. Dane ogólnego

1.59. Dane ogólnego

1.60. Dane ogólnego

1.61. Dane ogólnego

1.62. Dane ogólnego

1.63. Dane ogólnego

1.64. Dane ogólnego

1.65. Dane ogólnego

1.66. Dane ogólnego

1.67. Dane ogólnego

1.68. Dane ogólnego

1.69. Dane ogólnego

1.70. Dane ogólnego

1.71. Dane ogólnego

1.72. Dane ogólnego

1.73. Dane ogólnego

1.74. Dane ogólnego

1.75. Dane ogólnego

1.76. Dane ogólnego

1.77. Dane ogólnego

1.78. Dane ogólnego

1.79. Dane ogólnego

1.80. Dane ogólnego

1.81. Dane ogólnego

1.82. Dane ogólnego

1.83. Dane ogólnego

1.84. Dane ogólnego

1.85. Dane ogólnego

1.86. Dane ogólnego

1.87. Dane ogólnego

1.88. Dane ogólnego

1.89. Dane ogólnego

1.90. Dane ogólnego

1.91. Dane ogólnego

1.92. Dane ogólnego

1.93. Dane ogólnego

1.94. Dane ogólnego

1.95. Dane ogólnego

1.96. Dane ogólnego

1.97. Dane ogólnego

1.98. Dane ogólnego

1.99. Dane ogólnego

2. Dane szczegółowe

2.1. Dane szczegółowe

2.2. Dane szczegółowe

2.3. Dane szczegółowe

2.4. Dane szczegółowe

2.5. Dane szczegółowe

2.6. Dane szczegółowe

2.7. Dane szczegółowe

2.8. Dane szczegółowe

2.9. Dane szczegółowe

2.10. Dane szczegółowe

2.11. Dane szczegółowe

2.12. Dane szczegółowe

2.13. Dane szczegółowe

2.14. Dane szczegółowe

2.15. Dane szczegółowe

2.16. Dane szczegółowe

2.17. Dane szczegółowe

2.18. Dane szczegółowe

2.19. Dane szczegółowe

2.20. Dane szczegółowe

2.21. Dane szczegółowe

2.22. Dane szczegółowe

2.23. Dane szczegółowe

2.24. Dane szczegółowe

2.25. Dane szczegółowe

2.26. Dane szczegółowe

2.27. Dane szczegółowe

2.28. Dane szczegółowe

2.29. Dane szczegółowe

2.30. Dane szczegółowe

2.31. Dane szczegółowe

2.32. Dane szczegółowe

2.33. Dane szczegółowe

2.34. Dane szczegółowe

2.35. Dane szczegółowe

2.36. Dane szczegółowe

2.37. Dane szczegółowe

2.38. Dane szczegółowe

2.39. Dane szczegółowe

2.40. Dane szczegółowe

2.41. Dane szczegółowe

2.42. Dane szczegółowe

2.43. Dane szczegółowe

2.44. Dane szczegółowe

2.45. Dane szczegółowe

2.46. Dane szczegółowe

2.47. Dane szczegółowe

2.48. Dane szczegółowe

2.49. Dane szczegółowe

2.50. Dane szczegółowe

2.51. Dane szczegółowe

2.52. Dane szczegółowe

2.53. Dane szczegółowe

2.54. Dane szczegółowe

2.55. Dane szczegółowe

2.56. Dane szczegółowe

2.57. Dane szczegółowe

2.58. Dane szczegółowe

2.59. Dane szczegółowe

2.60. Dane szczegółowe

2.61. Dane szczegółowe

2.62. Dane szczegółowe

2.63. Dane szczegółowe

2.64. Dane szczegółowe

2.65. Dane szczegółowe

2.66. Dane szczegółowe

2.67. Dane szczegółowe

2.68. Dane szczegółowe

2.69. Dane szczegółowe

2.70. Dane szczegółowe

2.71. Dane szczegółowe

2.72. Dane szczegółowe

2.73. Dane szczegółowe

2.74. Dane szczegółowe

2.75. Dane szczegółowe

2.76. Dane szczegółowe

2.77. Dane szczegółowe

2.78. Dane szczegółowe

2.79. Dane szczegółowe

2.80. Dane szczegółowe

2.81. Dane szczegółowe

2.82. Dane szczegółowe

2.83. Dane szczegółowe

2.84. Dane szczegółowe

2.85. Dane szczegółowe

2.86. Dane szczegółowe

2.87. Dane szczegółowe

2.88. Dane szczegółowe

2.89. Dane szczegółowe

2.90. Dane szczegółowe

2.91. Dane szczegółowe

2.92. Dane szczegółowe

2.93. Dane szczegółowe

2.94. Dane szczegółowe

2.95. Dane szczegółowe

2.96. Dane szczegółowe

2.97. Dane szczegółowe

2.98. Dane szczegółowe

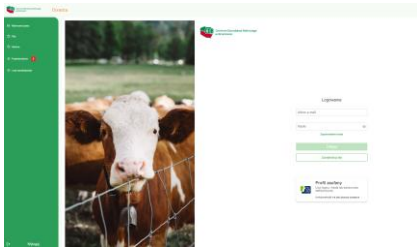
2.99. Dane szczegółowe

2.100. Dane szczegółowe

Plan poprawy dobrostanu zwierząt – informacje ogólne

Od 2024 roku pod linkiem zamieszczonym na stronach ARiMR oraz CDR w Brwinowie będzie dostępna oparta na przeglądarce internetowej aplikacja do sporządzania planu poprawy dobrostanu zwierząt.

<https://cdr-staging-admin.t2t-support.com>

Komplementarność z innymi interwencjami

Komplementarność z innymi interwencjami:

- Rolnictwo ekologiczne - wsparcie na uproszczonych zasadach rolników ekologicznych prowadzących chów zwierząt (gatunków i grup zwierząt objętych interwencją Dobrostan zwierząt) zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego.
- Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi – praktyka - Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt.
- Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności - utrzymywania zwierząt w ramach krajowych systemów jakości QAFP i QMP interwencja stanowi dopełnienie interwencji.
- Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne II filaru: wymóg wypasu przyczynia się do utrzymania struktury krajobrazu rolniczego wraz z jego zróżnicowanym bogactwem przyrodniczym.
- Interwencja dotycząca zachowania zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.
- Interwencja: Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń: wsparcie na realizację inwestycji w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa.
- Interwencja: Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje), w ramach której realizowane mogą być operacje dotyczące produkcji zwierzęcej, w tym m.in. w zakresie zapewnienia wybiegów i pastwisk.

Dobrostan zwierząt

116

Dziękuję za uwagę
